

SAYI 1

EYLÜL - EKİM
2026

DAHA
GÜZEL
BİR
İNSAN
DAHA
ADİL
BİR
DÜNYA
İÇİN...

Mustafa Everdi ile Röportaj

*"Edebiyat, insanı
kendine döndüren
bir yolculuktur."*

Nurettin Topçu ve İdeal Öğretmen

*"Hakiki öğretmen,
insanda daha büyük
bir insanın mümkün
olduğuna inanandır."*

Bir Yalnızlık Yazısı

*"Yalnızlık, bazen insanın
kendine en yakın olduğu
yerdir."*

"Söz, insanı
daha iyi bir dünyaya taşır."

Simurg Edebiyat

Edebiyat • Kültür • Sanat • Düşünce

Halis Niyetin Kozalak Kalbi

*"İnsan, en çok
kendiyile konuşurken
yalnız değildir."*

Söylem mi Eylem mi?

*"Asıl mesele ne
söylediğimiz değil,
ne yaşadığımızdır."*

Simurg Foto-Roman

*"Zamanın karelerinde
saklı hikâyeler..."*

Okunan her satırda
yeniden doğarız.

İçeride

Risaleler

*Kalbe, akla ve hayata
ışık tutan metinler*

Seyda Muhammed Emin ER

SEYDA MUHAMMED EMİN ER

Risaleler

İYİ
EDEBİYAT
DAHA İYİ
BİR İNSANIN
HABERCİSİDİR.

*Söz,
insani yeniden
yazar...*

ŞİİR

Apologya-A-(Giriş)

Tarık TORUN

Her başlangıç, insanın kendine doğru yürüyüşüdür.

Bir sabah, söz daha uyanmadan,
içimde eski bir kuş silkindi.
Rüyalarıyla değil, sorularıyla geldi dünya;
ve ben, cevapsız güzelliğin eşliğinde
adımı yeniden duydum.

Ne bir varıştı istediğim,
ne de kesin bir yargı.
Sadece, yürüyen bir insanın
düşe kalka öğrendiği o yalın hakikat:
İnsan, soru oldukça insandır.

Zaman, avuçlarımdan su gibi geçerken
ardımda bıraktığım şehirler, insanlar, cümleler...
Hepsi, içimde hâlâ konuşuyor.
Belki de hiçbir şey gerçekten gitmiyor;
sadece başka bir anlamda sürüyor.

Kendime döndüğüm her yolculukta
bir eksik değil, bir fazla buluyorum.
Yaralarım, bana dünyayı öğretmiş;
ve anlıyorum ki kırılmak,
bazen kanatların prova sesidir.

Şimdi, bu sayfanın başında
ne bir savunma, ne bir mazeret var;
sadece, olduğum insanı olduğu gibi
anlama çabası.

Çünkü söz, önce insanın kendi içinde
filizlenir.
Ve insan, kendi karanlığından geçmeden
hiçbir aydınlığa tam anlamıyla inanamaz.

Bu bir başlangıç...
Belki uzun bir yolun ilk adımı,
belki de varılmayacak bir menzilin en güzel hâli.
Ama biliyorum:

*Sormaya devam eden insan,
henüz kaybolmamıştır.*

Ve ben,
bütün sorularıyla, bütün yaralarıyla,
bütün umduyla
yine yola çıkıyorum.

*Çünkü insan,
anlam aradıkça çoğalır.*

"Söz,
insanı yeniden
doğuran
en eski
şeydir."

DAHA
GÜZEL
BİR
İNSAN
DAHA
ADİL
BİR
DÜNYA
İÇİN...

*Daha iyi bir insan,
daha güzel bir dünya...*

Başyazı

Yeniden Doğan Sözün İzinde

Simurg Edebiyat Dergisi, edebiyatın iyileştirici gücüne, insanın derinliğine ve sözün dönüştürücü kudretine inananların ortak durağıdır. Edebiyat, kültür, sanat ve düşünce etrafında bir araya gelen bu dergi, farklı seslerin aynı gökyüzünde buluşabileceği bir alan olarak tasarladık.

Amacımız yalnızca metinler yayımlamak değil; insanın iç dünyasına dokunan, sorular sorduran, yeni ufuklar açan bir sohbet iklimi kurmak. Klasik ile çağdaşı, yerel ile evrensel, geçmişin hikmetini bugünün meseleleriyle buluşturmak istiyoruz. Çünkü inanıyoruz ki iyi edebiyat, insanı daha duyarlı, daha adil ve daha derinlikli bir hayata çağırır.

Simurg, farklı kuşaklardan yazarları, şairleri, düşünürleri, sanatçıları ve okurları aynı mecrada buluşturarak, zengin bir muhabbet zemini oluşturmayı hedefliyor. Her sayımızda edebiyatın yanı sıra düşünce yazıları, söyleşiler, incelemeler, hikâyeler, şiirler ve görsel çalışmalarla sözü çoğaltmayı, umudu taze tutmayı amaçlıyoruz.

İnancımız odur ki söz, insanı yeniden kurar. Her iyi metin, içimizde uyayan iyiliği hatırlatır, dünyaya başka bir gözle bakmamızı sağlar. Zor zamanlarda bile edebiyatın ışığı sönmez; bilakis, o karanlıkta daha belirgin yanar.

Simurg Edebiyat Dergisi, okurlarının desteğiyle büyüyecek; daha güzel bir insan, daha adil bir toplum ve daha anlamlı bir dünya için sözün kanatlarında yol almaya devam edecektir. Hep birlikte, okunan her satırda yeniden doğmak dileğiyle...

İbrahim Halil ER

Genel Yayın Yönetmeni

*“Edebiyat,
hayatı daha derin yaşamaktır.”*

“Söz, insanı
daha iyi bir dünyaya taşır.”

Künye

Simurg

EDEBİYAT DERGİSİ

Edebiyat • Kültür • Sanat • Düşünce

Sayı: 1

Tarih: Eylül - Ekim 2026

Yayın Periyodu: iki aylık

İmtiyaz Sahibi

Muhammed Emin ER

Genel Yayın Yönetmeni

İbrahim Halil ER

Yazı İşleri Müdürü

Tarık TORUN

Editörler

İbrahim Halil ER

Tarık TORUN

Tasarım ve Uygulama

Erkam TUNA

Yayın Kurulu

M. Nezir GÜL

Bülent KAYA

Cevat AKKANAT

Seyid Ahmet UZUN

Ayşegül KÖSA SERT

Adem KARAFİLİK

Hatice TEMEL

Sibel ORHAN

Sevinç TERZİOĞLU

İletişim

simurgedebiyatdergisi@gmail.com

www.simurgedebiyat.com

Gerçek Bilgi Yayınları

www.gercekbilgiyayinlari.com.tr

SÖZ

HAFIZA

İNSAN

MEDENİYET

İÇİNDEKİLER

"Okunan her satırda yeniden doğarız."

2 Başıyazı: Yeniden Doğan Sözü'nün İzinde

5-6 Zümrüdüanka: Göğe Yazılan Hikâye

7-8 Nurettin Topçu ve İdeal Öğretmen

9-10 Halis Niyetin Kozalak Kalbi

11-12 Kur'an Âşığı Bir Âlim, Hafız: Niyazi Kasapoğlu Hoca

13 Beşinci Dağ (Paulo Coelho'nun Eseri) Kitabının Edebî Tahlili

14 Okuma Alışkanlığı Kazanmak

15 Ölmek İhtimali

16 Ah Bu Gençler, Bu Gençler-I

17-18 Ankara'nın Kalbinde Saklı Bir Selçuklu Hazinesi: Arslanhane Camii

19-20 Bir Yalnızlık Yazısı

21-22 Esmâ-i Hüsnâ Hikâyeleri: Allah

23-24 Cahit Sıtkı Tarancı'nın "Abbâs" Şiirinin Hikâyesi Üzerine Bir İnceleme - I. Bölüm

25-26 Hukuk, Edebiyat ve Hayat Üzerine: Mustafa Everdi ile Röportaj

27-28 Ahmet Sezgin ve Kar Renkli Çocukluğum: Anadolu Hafızasının İçten Bir Yankısı

29-30 Risaleler

31-32 Kelimelerin Hafızasından Bir Medeniyet Tasavvurunda D. Mehmet Doğan'ı Anlama ve Kavrama Arayışı
Kelimelerin Hafızasından Bir Medeniyet Tasavvurunda D. Mehmet Doğan'ı Anlama ve Kavrama Arayışı

"Edebiyat, insanı kendine döndüren bir yolculuktur."

BU SAYIDA

"Daha güzel bir insan,
daha adil bir dünya için..."

Öne çıkanlar

Arslanhane Camii

Kerberos'u Taallamak

Okumak ve Yazmak

Simurg Foto-Roman

- 33-34 Ali Haydar Haksal'a Rahmet Niyazıyla
- 35-36 Kerberos'u Taşlamak: Bir Kitap Bir Yazar
- 37-38 Kuzeyin Sessiz Bilgeliği: Kopenhag – Danimarka Güncesi
- 39-40 Matematikçi ve Şair Olarak Ömer Hayyam
- 41 Kuşların Fısıldadığı İyilik
- 42 İç Çekişmeler
- 43 Güven ve Gözyaşı
- 43 Sonbahar Duası
- 44 Langston Hughes'un "Adalet" Şiiri
- 45-46 Perde Arkası: TV / Sinema / Tiyatro

- 47-48 KREDİ – I. Bölüm
- 49 Bir Kitap Ne Kadar Kaşelenir?
- 50 Okumak ve Yazmak Hakkında
- 51 Taklidin Trajedisi: Mahmut Yesari'nin Su Sinekleri
- 52 Eve Gelen Tanrı Misafirleri
- 53-54 Bulutlar Pamuk Şekeri
- 55-57 Derviş-1
- 58 Suç Edebiyatı Terimleri Sözlüğü
- 59 Simurg Foto-Roman
- 60 Uyan Türk

"Söz
kanattır."

EDEBİYAT
KÜLTÜR
SANAT
DÜŞÜNCE

"Kelime, bazen bir şehri
yeniden kurar."

SIMURG

HİKÂYE

Zümrüdüanka: Göge Yazılan Hikâye

İbrahim Halil ER*“Küllerinden yükselen yalnızca bir kuş değil, umuttur.”*

Anadolu'nun kadim topraklarında, rüzgârın eski hikâyeleri fısıldadığı bir akşamüstüydü. Güneş, ufukta kızıl bir perde gibi ağır ağır çekilirken, şehrin minareleri göge dua yazıyordu. O anda, herkesin unuttuğu ama hiçbir zaman tam olarak susmayan bir efsane yeniden hatırlandı: Zümrüdüanka...

Rivayete göre o kuş sadece kül olduğunda değil, umutlar tükendiğinde de doğardı. İnsanların kalbindeki en karanlık gecede, göge doğru yükselir; kanatlarında ateşi, gözlerinde merhameti taşırdı. Onu görenler, sadece bir kuş değil, yeniden başlamanın mümkün olduğunu da görürdü. Çünkü Zümrüdüanka, yıkımın içinden doğan hayatın sembolüydü.

Genç bir adam, şehrin dışında eski bir surun kalıntılarında otururken bu efsaneyi düşünüyordu. Elindeki deftere birkaç satır yazıyordu. Hayatın yorgunluğu omuzlarında hissediliyor, kelimelerin bile bazen kifayetsiz kaldığını düşünüyordu. Tam o sırada, doğu ufkunda bir parıltı belirdi. Önce sıradan bir ışık sandı. Ama ışık büyüdükçe, gökyüzü kızılığa büründü. Küllerden doğan bir kuşun silüeti yükseliyordu.

*Küller
unarin da
çiçek açar...**“İnsan, yandığı yerden değil,
yeniden doğduğu yerden
hatırlanır.”*

Genç adam, nefesini tutmuştu. Kuş, gökyüzünde bir daire çizdi, sonra yavaşça yükselerek gözden kayboldu. Fakat geride bıraktığı şey, yalnızca kıvıll bir ışık değil, derin bir anlamdı. O an anladı ki Zümrüdüanka, sadece masallarda değil, insanın kendi içinde de vardı. Her düşünüş, yeni bir başlangıcın habercisiydi. Küller, son değil, başka bir hikâyenin ilk satırıydı.

O gece, defterine uzun uzun yazdı. Kendi yakınlarını, kaybettiklerini, pişmanlıklarını... Ve sonra, bütün bunların aslında onu bugünkü haline getirdiğini fark etti. İnsan, ancak en karanlık anlarında kendini gerçekten tanıyordu. Tıpkı Zümrüdüanka gibi, en derin kederlerinden yeni bir anlam doğurabiliyordu.

Günler geçti. Genç adam, hayatına daha başka bir gözle bakmaya başladı. Yaşadığı her zorluk, artık onu tüketen bir yük değil, olgunlaştıran bir tecrübeydi. Dostlarını, ailesini, toprağını, şehrinin sessiz ama derin hikâyelerini yeniden fark etmeye başladı. Anadolu'nun her kasabasında, her taşında, her ağacında bir yeniden doğuşun izini görüyordu.

Bir gün, yaşlı bir dervişle karşılaştı. Derviş, gencin gözlerindeki değişimi hemen fark etti. "Aradığını buldun mu?" diye sordu.

Genç adam gülümsedi: "Sanırım bulmak değil, aramaya devam etmekmiş asıl mesele, Çünkü her defasında yeniden doğuyor insan."

Derviş başını salladı: "Zümrüdüanka, gökte değil, gönülde doğar evlat. Sen kendi küllerinden yükselmeyi becerdiğinde, o kuş da seninle beraber uçar."

*"Her son,
daha güzel bir başlangıcın
habercisidir."*

O günden sonra genç adam, yazmaya devam etti. Artık kelimeleri sadece kendisi için değil, başkaları için deydi. Çünkü biliyordu ki her insan, hayatının bir döneminde küle döner. Önemli olan, o küllerin arasında umudu görebilmektir.

Zümrüdüanka'nın hikâyesi, aslında insanın hikâyesiydi. Düşmek, yanmak, kaybetmek... Ve bütün bunlardan sonra yeniden ayağa kalkmak. Hayat, tam da bu döngüde anlam kazanıyordu.

Anadolu'nun rüzgârı hâlâ aynı hikâyeleri fısıldıyordu. Minareler hâlâ göğe dua yazıyordu. Ve bir yerlerde, belki yine bir gencin kalbinde, Zümrüdüanka kanatlarını açmak için bekliyordu.

*Aynı gökyüzü aatında,
her kül yeni bir hikâyeye dönüşür...*

DÜŞÜNCE

Nurettin Topçu ve İdeal Öğretmen

Mehmet Nezir Gül

“İdeal, insanı yeniden inşa eder.”

Nurettin Topçu

Türk düşünce hayatının özgün isimlerinden Nurettin Topçu, öğretmenliği sadece bir meslek değil, bir medeniyet görevi olarak görmüştür. Ona göre öğretmen, bilgi aktaran bir anlatıcıdan ibaret değildir; insanın ruhuna dokunan, onun şahsiyetini inşa eden bir rehberdir. Topçu, eğitimde asıl hedefin insanı yetiştirmek, onu ahlâklı, sorumlu, iradeli ve ideal sahibi bir varlık hâline getirmek olduğunu vurgular.

Nurettin Topçu'ya göre öğretmen, talebenin yalnız aklına değil, kalbine de hitap etmelidir. Çünkü gerçek eğitim, insanın iç dünyasında uyanan bir değerler hareketidir. Bilgi, ancak ahlâkla birleştiğinde insanı yüceltir. Bu sebeple öğretmen, öğrencisinin zihnini aydınlatırken aynı zamanda vicdanını, hislerini ve iradesini de terbiye etmelidir. O, talebesine yalnızca dünya hayatında değil, ebedî bir perspektifle bakmayı da öğretmelidir.

Topçu, öğretmeni bir “medeniyet neferi” olarak tanımlar. Ona göre öğretmen, milletin geleceğini inşa eden en önemli kuvvettir. Bir toplumun dirilişi, ancak idealist ve ahlâklı öğretmenlerin varlığıyla mümkündür. Çünkü öğretmen, insanın yeniden inşasında kilit bir role sahiptir.

*“Hakiki öğretmen,
insanda daha büyük
bir insanın mümkün
olduğuna
inandırandır.”*

Nurettin Topçu

*Daha iyi
insanlar,
daha iyi bir dünya
için...*

Topçu'nun öğretmen anlayışında ahlâk, sorumluluk ve irade merkezî bir yerde durur. Ona göre öğretmen, kendi hayatıyla örnek olmalı, sözünden çok hâliyle talebesine yol göstermelidir. Öğretmenin şahsiyeti, derslerinden daha tesirli bir eğitimidir. Talebe, öğretmenin hayatında gördüğü istikametle yoğrulur. Bu nedenle öğretmen, daima kendini geliştirmeli, manevî derinliğini artırmalı ve idealine sadık kalmalıdır.

Nurettin Topçu, eğitimi insanı yüceltme sanatı olarak görür. Ona göre eğitim, yalnızca meslek sahibi bireyler yetiştirmek için değil, daha adil, daha duyarlı ve daha insanî bir dünya kurmak içindir. Öğretmen, bu büyük davanın öncüsüdür. O, talebesine hakikati, iyiliği ve güzelliği sevdirmeli; onu şahsiyetli, hür ve sorumluluk sahibi bir insan olarak yetiştirmelidir.

Bugünün dünyasında eğitim çoğu zaman teknik bilgiye, sınavlara ve fayda hesaplarına indirgenmiş durumdadır. Oysa Topçu'nun işaret ettiği gibi, insan yalnız akılla değil, kalple de eğitilmelidir. Teknolojinin hızla değişen dünyasında, insanı insan yapan değerleri koruyacak olan yine öğretmendir. Bu yüzden Topçu'nun insan merkezli, ahlâkî ve idealist öğretmen anlayışı, bugün her zamankinden daha fazla önem taşımaktadır.

*"İdeal öğretmen,
sadece ders anlatan değil;
insan yetiştiren kişidir."*

Nurettin Topçu

Nurettin Topçu Kimdir?

1909'da İstanbul'da doğdu, felsefeci, düşünür ve yazar olarak Türk fikir hayatında derin izler bıraktı. Hareket, Ahlâk Nizamı, İsyân Ahlâkı ve Türkiye'nin Maarif Davası gibi eserleriyle tanındı. İnsan, ahlâk, medeniyet ve eğitim üzerine geliştirdiği özgün fikirleriyle, Türkiye'nin manevî dirilişine yön veren düşünürler arasında yer aldı. 1968'de İstanbul'da vefat etti.

*"Ruhları aydınlatmayan
hiçbir bilgi, insanı gerçek manada
yetiştiremez."*

Nurettin Topçu

Bugün, daha adil, daha merhametli ve daha yaşanabilir bir dünya istiyorsak, Topçu'nun işaret ettiği ideal öğretmen modelini yeniden hatırlamak zorundayız. Çünkü o, insanın yeniden inşasına inanan ve bu uğurda ömrünü adanmış bir düşünür olarak, bize şu hakikati hatırlatır:

"Eğitim, insanı insan yapmak için vardır."

Nurettin Topçu

*"İyi insanlarla
daha güzel yarınlarla..."*

DAHA
GÜZEL
BİR
İNSAN
DAHA
ADİL
BİR
DÜNYA
İÇİN...

"Herkesin
içinde
hâlâ temiz
bir niyet
kozalak gibi
saklıdır."

YALNIZLIK
BAZEN
İNSANİ
KENDİNE
EN YAKIN
YOLCU
YAPAR.

İYİ
EDEBİYAT,
DAHA İYİ
BİR İNSANIN
HABERCİSİDİR.

DENEME

Halis Niyetin Kozalak Kalbi

Sibel Orhan

"En sert kabukta bile bir hayat saklıdır."

Türk sinemasının unutulmaz filmlerinden *Selvi Boylum Al Yazmalım*, yalnızca bir aşk hikâyesi değil; insanın içindeki sade, temiz ve hâlâ yeşermeyi bekleyen niyetin hikâyesidir. Halis, kendini büyük sözlerle değil, küçük iyiliklerle tanımlayan bir adamdır. Onun kalbi, tıpkı bir kozalak gibi; dışarıdan sert, içine baktığımızda ise yaşam taşıyan tohumlarla doludur.

Kozalak, doğada korunmanın sembolüdür. Zorlu iklimlere, rüzgâra, soğuğa rağmen içindeki tohumu sabırla saklar. Halis de böyledir. Hayatın sertliğine karşı direnirken, içinde kırılğan ama dimdik duran bir iyilik taşır. O, ne fazla konuşur ne de kendini anlatmak için çabalar; ama varlığıyla, duruşuyla, insanın hâlâ iyi olabileceğine dair bir inanç bırakır geriye.

SERT KABUĞUN ARDINDAKİ YUMUŞAKLIK

Halis'in yolculuğu, yalnızca Asya'ya duyduğu aşkla değil, hayata karşı takındığı dürüst tavırla anlam kazanır. O, yanlışlara rağmen insanı suçlamadan anlayabilen, kırılmasına rağmen kalbini kapatmayan bir adamdır. Çünkü bilir ki, her insan bir kozalak; kimi zaman kapanır, kimi zaman açılır, ama içinde mutlaka bir yaşam umudu barındırır.

"Asıl mesele,
yolun nereye çıktığı değil,
yürürken kim olduğumuzdur."

"İnsan, dışı ne kadar
sertleşirse sertleşsin,
içinde mutlaka
filiz vermeye hazır
bir iyi niyet taşır."

"Halis, büyük
kahramanlıklar yapmaz;
insan kalmanın
sessiz kahramanlığını
yaşar."

YOL, İNSANI YOĞURUR

Filmde yol, yalnızca mekân değişimi değil, insanın iç yolculuğunun da metaforudur. Kamyonun tekerlekleri dönerken, Halis'in de içinde bir arınma, bir kabulleniş gerçekleşir. Yol ona sabrı, sadakati ve vazgeçmeyi öğretir. Çünkü bazen sevmek, sahip olmak değil; uzaktan da olsa iyi dilemek, karşındakinin mutluluğu için kendi isteğini geri çekebilmektir.

Halis'in "Sevgi emektir." sözü, bu yolculuğun özetidir. O, aşkı bir tüketim değil, emekle büyüyen bir emânet olarak görür. Tıpkı bir kozalak gibi, zamanı geldiğinde açılacak, başkalarına hayat verecek bir emanet...

*"Sevgi,
sahip olmak değil,
uzaktan da olsa
mutlu olabilmektir."*

BUGÜN HALİS'E NEDEN İHTİYACIMIZ VAR?

Günümüz dünyasında, hızın, çıkarın ve görünmenin öne çıktığı bir çağda yaşıyoruz. İnsanlar artık çabuk vazgeçiyor, kolay kırılıyor, daha da kolay unutupuyor. İşte tam bu yüzden Halis'e, onun kozalak kalbine ihtiyacımız var. O, bize insan olmanın hâlâ mümkün olduğunu, iyi niyetin hâlâ bir karşılık bulabileceğini hatırlatıyor.

Selvi Boylum Al Yazmalım, yıllar geçse de unutulmuyorsa, bunun nedeni yalnızca etkileyici bir aşk hikâyesi sunması değil; insanın özündeki iyiliğe dokunmasıdır. Halis, her şeye rağmen temiz kalmayı başaranların, sessiz ama derin izler bırakanların simgesidir.

*"Dünya ne kadar değişirse
değişsin, iyi insanlar
hep bir yerlerde,
kozalaklarıyla birlikte
var olmaya devam edecek."*

*"Bazı insanlar
yollar gibidir;
geçip giderler
ama izleri
hep kalır."*

*Bazı hikâyeler
hiç bitmez...
Sadece başka yollarda
yaşamaya devam eder.*

İYİ
İNSANLAR
GÜZEL
ESERLER
BIRAKIR
ÇÜNKÜ
ONLAR
İNSANLARIN
GÖNLÜNDE
YAŞAR.

"Kur'an
insanı
insan yapan
iki cihanda
da yolunu
aydınlatan
nurdur."

EDEBİYAT
KÜLTÜR
SANAT
DÜŞÜNCE
İNSAN
MEDENİYET

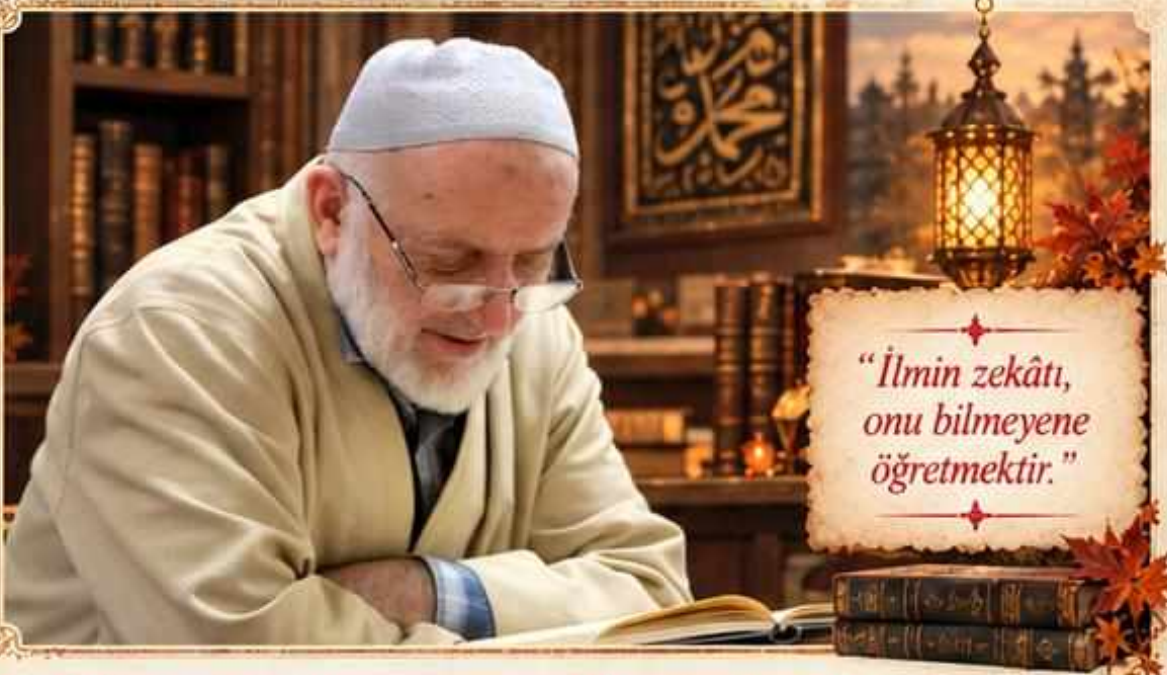
Daha iyi
insanlara
açılan
yollarda..."

PORTRE

Kur'an Âşığı Bir Âlim: Hafız Mehmet Niyazi Kasapoğlu Hoca

Ahmet SEZGİN

Ömrünü Kur'an'a, talebeye ve hizmete adayan bir gönül insanı

"İlmin zekâtı,
onu bilmeyene
öğretmektir."

İlk Yılları ve Tahsili

Mehmet Niyazi Kasapoğlu, 1941 yılında Trabzon'un Çaykara ilçesine bağlı Zelega (Taşören) köyünde dünyaya geldi. Dönemin zor şartları sebebiyle düzenli bir ilkökul eğitimi alamadı; ancak henüz beş yaşındayken mahalle mektebinde Kur'an-ı Kerim ve temel dinî bilgileri öğrenmeye başladı. Küçük yaşlardan itibaren Kur'an'a olan ilgisi onun bütün hayatını şekillendirecek bir yolculuğun başlangıcı oldu.

Yedi yaşında Of'ta devrin önemli kıraat âlimlerinden Hacı Mehmet Rüştü Âşıkutlu Efendi'nin yanında hafızlık, kıraat ve tashih-i huruf tahsiline başladı. Dokuz yaşına geldiğinde hafızlığını tamamladı. Ardından klasik medrese geleneği içerisinde eğitimine devam ederek sarf, nahiv, mantık, feshat ve belagat; daha sonraki yıllarda ise tefsir, hadis, fıkıh, usul-i fıkıh, beyan ve kelim ilimlerini tahsil etti.

Hizmet ve Hocalık Hayatı

Askerlik görevinden sonra Terme'de Kur'an kursu hocalığı ve çeşitli yerlerde imamlık yaptı. Bir süre Amasya'nın Taşova ilçesine bağlı Yaylasaray köyünde vekil imam-hatip olarak görev aldı. 1971 yılında Samsun İmam-Hatip Lisesini dışarıdan tamamladı. Bir ara imamlığı bırakıp ticaretle uğraşmayı düşünse de yeniden din hizmetine yöneldi ve açılan imtihanı kazanarak kadrolu Kur'an kursu öğreticisi oldu.

Niyazi Hoca'nın asıl büyük hizmet dönemi 1973 yılından itibaren Terme'de başladı. Yaklaşık yarım asır boyunca çeşitli Kur'an kurslarında görev yaparak binlerce öğrencinin yetişmesine öncülük etti. 2006 yılında emekli edilmesine rağmen Kur'an hizmetinden ayrılmadı; Yavuz Selim Vakfı Kur'an Kursu'nda vefatına kadar hiçbir ücret almadan ders vermeye devam etti. Sabah namazından önce başlayan mesaisi kimi zaman gece yarılarna kadar sürüyordu.

"Asıl olan, elbette hafız olmak değil,
Kur'an'ı ve İslam'ı ilimle doğru
anlayıp yaşamak."

Eğitim Anlayışı

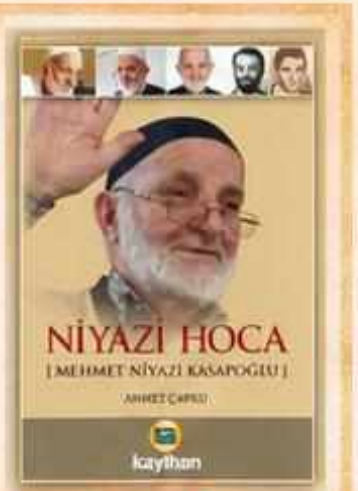
Hafızlık eğitiminin yanında Arapça, fıkıh ve tefsir dersleri veriyor, öğrencilerini yalnızca Kur'an ezberleyen kişiler olarak değil, İslam'ı anlayan ve yaşayan insanlar olarak yetiştirmeye çalışıyordu. Güçlü hafızası sebebiyle çevresinde "Demir Hafız" olarak tanınmış, aynı anda birden fazla öğrenciyi dinleyebilecek derecede hafızasıyla dikkat çekmişti. Buna rağmen kendisini sürekli Kur'an okumaktan ve tekrar etmekten müstağni görmezdi. Yolda yürürken dahi elindeki küçük Kur'an'dan okumaya devam etmesi, onu tamiyanların hafızasında kalan önemli özelliklerinden biriydi.

Niyazi Hoca'nın yetiştirdiği öğrenciler hafızlık ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmalarında birçok bölge ve Türkiye derecesi elde etti. Talebeleri arasından ilahiyat akademisyenleri, müftüler, vaizler, imamlar, öğretmenler, hukukçular ve çeşitli kamu görevlileri yetişti. Ona göre hafızlık tek başına bir amaç değil, Kur'an'ı ve İslam'ı doğru anlamaya götüren önemli bir vasıtaydı. Nitekim bir sohbetinde, "Asıl olan, elbette hafız olmak değil, Kur'an'ı ve İslam'ı ilimle doğru anlayıp yaşamak." diyerek eğitim anlayışını özetlemişti.

Vaaz ve İrşad Faaliyetleri

Kur'an öğretiminin yanında vaaz ve irşad faaliyetlerine de büyük önem verdi. Terme'nin çeşitli camilerinde tevhiid, ibadet, ahlak, ilim, kul hakkı ve Müslüman şahsiyeti gibi konularda vaazlar verdi. Tefsirle ilgili yazılar kaleme aldı; Hasret, Bilgi Pınarı ve Reyhan gibi dergilerde yazıları ve kendisiyle yapılan röportajlar yayımlandı. "İlmin zekâtı, onu bilmeyene öğretmektir." sözü, hayatı boyunca benimsediği anlayışın özeti gibiydi.

Kaynak Eser:
Ahmet Çapku
Niyazi Hoca
(2021)

Talebeleri ve Mirası

Yedi çocuk babası olan Niyazi Hoca, kendi ailesinin eğitimine de büyük önem verdi ve beş evladını hafız olarak yetiştirdi. Yaklaşık elli yıllık hizmet hayatında iki bini aşkın hafız yetiştirdiği, yedi binden fazla öğrenciyi Kur'an, Arapça ve dinî ilimler öğrettiği ifade edilmektedir.

Mehmet Niyazi Kasapoğlu, 2021 yılında vefat etti. Vefatından sonra Terme'de bir imam-hatip ortaokuluna ve bir köprüye adının verilmesi, şehrin ona gösterdiği vefanın bir göstergesi oldu. Talebelerinden Prof. Dr. Ahmet Çapku'nun 2021 yılında yayımladığı "Niyazi Hoca" adlı eser de onun hayatını, ilmi kişiliğini ve medrese geleneğindeki yerini gelecek nesillere aktaran önemli bir çalışma oldu.

"Onun bıraktığı en büyük miras, yetiştirdiği binlerce insan ve Kur'an sevgisidir."

Ömrünü Kur'an öğretmeye, insan yetiştirmeye ve ilmini paylaşmaya adanmış Hafız Mehmet Niyazi Kasapoğlu; hafız, âlim, vaiz ve eğitimci kimliğinin ötesinde, talebelerinin hayatlarına yön veren bir gönüllü insanı olarak hatırlanmaktadır. Onun bıraktığı en büyük miras ise yetiştirdiği binlerce insan ve onlarda yaşamaya devam eden Kur'an sevgisidir.

*İyi insanlar,
hep bir iz bırakır...*

DAHA
GÜZEL
BİR
İNSAN
DAHA
ADİL
BİR
DÜNYA
İÇİN...

"Her kitap,
insanın
iç dünyasında
yeni bir
ufuk açar."

OKUMAK
GEÇMİŞE
BİR YOLCULUK,
GELECEĞE
BİR UMUTTUR.

KİTAP TAHLİLİ

Beşinci Dağ

(Paulo Coelho'nun Eseri)

Kitabının Edebî Tahlili

Seyit Ahmet UZUN

"İnsan, arayışıyla var olur."

B *Beşinci Dağ*, dünyaca ünlü yazar Paulo Coelho'nun, inanç, sabır ve hakikat arayışını merkeze alan sarsıcı bir romandır. Eser, Hz. İlyas (Aleyhisselâm) kıssasından ilhamla, insanın kendi iç dağını aşma mücadelesini anlatır. Coelho, bu kitabında dinî bir hikâyeyi modern insanın varoluş arayışına bağlayarak, evrensel bir iç yolculuk sunar.

Roman, Cebel Karmel'deki hesaplaşmayı veya mucizeyi değil, ondan önceki ve sonraki süreçte Hz. İlyas'ın yalnızlığı, korkuları, teslimiyeti ve yeniden ayağa kalkışını işler. Yazar, peygamberi bir "olağanüstü" figür olarak değil, duyguları, tereddütleri ve sınavları olan bir insan olarak resmeder. Bu yönüyle eser, kutsal bir hikâyeyi, modern okur için yeniden anlamlandırır.

İNANCIN SINANDIĞI YOLCULUK

Beşinci Dağ'da Hz. İlyas, büyük bir inanca rağmen insani zaafarla da yüzleşir. Kaçışları, sorgulamaları, hatta umutsuzluk anları, eserin en çarpıcı bölümleridir. Coelho, bu yönüyle "inanç sahibi olmanın, hiç zorlanmamak değil, her şeye rağmen yeniden ayağa kalkabilmek" olduğunu gösterir. Roman, modern insanın dünyevi başarı, güç ve konfor arayışına karşı, daha derin bir hakikat çağrısıdır.

*"Bazen dağ, kişinin
dışında değil, içindedir."*

PAULO
COELHO

Beşinci Dağ

*"Gerçek yolculuk,
insanın kendi içine
doğru yaptığı
yolculuktur."*

Paulo Coelho

ESERİN TEMEL TEMALARI

- İnanç ve teslimiyet
- Yalnızlık ve sabır
- İnsanın içsel mücadelesi
- Korku ve umut
- Hakikati arama cesareti
- Yeniden doğuş

*"Zorluklar, insanı
yıkamak için değil,
ona kendisini hatırlatmak
için vardır."*

Paulo Coelho

OKUMA KÜLTÜRÜ

Okuma Alışkanlığı Kazanmak

İbrahim Halil ER

“Okumak, insanı kendine ve dünyaya yaklaştırır.”

Okuma, yalnızca bilgi edinme aracı değil, aynı zamanda insanın düşünce ufkunu genişleten, hayata bakışını derinleştiren bir yolculuktur. Günümüz dünyasında hız, teknoloji ve sürekli değişim insanları yüzeysel bilgilere yöneltse de, nitelikli okuma alışkanlığı insanın zihnini derinleştirir, duygularını olgunlaştırır ve onu daha özgür bir birey hâline getirir.

NEDEN OKUMALIYIZ?

Okumak, geçmişle bugün arasında köprü kurar. Başka hayatları tanıma, farklı kültürleri anlama, empati yeteneğini geliştirme imkânı sunar. İyi bir kitap, bazen uzun yılların tecrübesini birkaç saat içinde kazandırabilir.

Ayrıca okuma, insanın dilini zenginleştirir, düşünme ve ifade etme becerisini güçlendirir. Düzenli okuyan bireyler, hem iş hayatında hem de sosyal ilişkilerinde daha başarılı olur. Çünkü okuyan insan, sadece bilgi sahibi değil, aynı zamanda daha anlayışlı, daha sabırlı ve daha derin düşünen bir kişiliğe kavuşur.

OKUMA ALIŞKANLIĞI İÇİN ÖNERİLER

Küçük hedeflerle başlayın. Günde 10 sayfa bile büyük bir adımdır.

İlgi alanınıza uygun kitaplar seçin.

Düzenli bir okuma zamanı belirleyin.

Dikkat dağınıcı unsurlardan uzak durun.

Okuduklarınızı başkalarıyla paylaşın, tartışın.

Okumayı bir zorunluluk değil, bir keyif olarak görün.

“Kitaplar, sessiz öğretmenlerdir; onlar konuşmaz, ama her şeyi öğretir.”

“Okumak, başka bir hayatı yaşamaktır.”

Daha çok okuyan, daha iyi düşünür; daha iyi düşünen, daha güzel yaşar.”

ÖLÜM,
HER CANLIYA
YAZILMIŞ
BİR
GERÇEKTİR.
MÜHİM OLAN
ONA
NASIL
HAZIRLANDI-
ĞIMIZDIR.

“Her nefis
ölümü
tadacaktır.”
(Âl-i İmrân,
3/185)

DÜNYA,
EBEDİ YURT
DEĞİL,
EBEDİ YURDA
BİR
YOLCULUKTUR.

DÜŞÜNCE

Ölmek İhtimali

Bülent KAYA

“Ölümü hatırlamak, hayatı anlamaktır.”

Hayat, çoğu zaman sanki hiç bitmeyecekmiş gibi yaşanır. Planlar yapılır, hedefler konur, yarınlar için umutlar biriktirilir. Oysa insanın en kesin gerçeği, bir gün mutlaka ölecek olmasıdır. Ölüm, uzak bir ihtimal değil, her an gerçekleşebilecek bir hakikattir. Bu hakikat, insanı karamsarlığa değil, daha şuurulu bir hayata davet etmelidir.

Ölmek ihtimali, insanı dünyaya bağlayan sahte güven duygusunu kırar. Malın, makamın, şöhretin ve geçici zevklerin aslında ne kadar da kısa ömürlü olduğunu hatırlatır. Bu ihtimali sürekli hatırlayan kişi, zamanı daha iyi değerlendirir, önceliklerini gözden geçirir ve ebedî yurdunu unutmadan yaşar.

Ölüm düşüncesi, aynı zamanda insanı ahlâklı ve duyarlı kılar. Başkasına haksızlık etmeyi, kırmayı, incitmeyi zorlaştırır. Çünkü insan, bir gün hesap vereceğini bilir. Ölmek ihtimali, kul ile Rabb'i arasındaki bağı güçlendirir; insanı tövbeye, iyi amellere ve manevî bir derinliğe yönlendirir.

Unutmamak gerekir ki, ölüm bir son değil, ebedî hayatın başlangıcıdır. Asıl hayat, ölümden sonradır. Bu dünyada yaptıklarımız, orada karşımıza çıkacaktır. Bu yüzden ölüm ihtimali, korkulacak bir karanlık değil, doğru yaşayan için huzura açılan bir kapıdır.

“Dünyada
sanki yabancı veya
bir yolcu gibi ol.”

(Buhârî, Rikâk, 3)

ÖLÜM BİLİNCİNİN İNSANA KAZANDIRDIKLARI

- Zamanın kıymetini bilmek
- Daha güzel ameller işlemek
- Dünya nimetlerine ölçülü yaklaşmak
- İnsanlara karşı daha merhametli olmak
- Ebedî hayatı önceliklendirmek

“Sonunda hepimiz
gideceğiz... Mühim olan,
geride ne bıraktığımızdır.”

ŞİİRLER

Mahzun Çoban Şiiri

Cevat AKKANAT

taze otlar kaynatırız dağlarda
ardıç kabuğundan cuğaralar sararız

yararız karnını soğanların da
kaşıklar yaparız yoğurtlara

atlarız terleyen bedenle ah
ha ırmağa ha ırmağa ırmağa

bakarız kaybolmuş kuzularımız
nasıl da koşarız dağ yamaçlarına

yani tırmanırız kanar parmaklarımız
sularız kan revan terimizle ağaçları

aşktır sonsuz bir destandır hayatımız
olur elbet bir gün bizim de bir tankımız

*“taze otlar
kaynatırız
dağlarda...”*

*Dağlar, insanı
sadece yormaz;
ona kendini, toprağı
ve hayatı yeniden
öğretir.*

*Çoban, yalnız koyunları değil,
insanın unutulmuş yanlarını da
gütür dağlara...*

PROVOKATİF DÜŞLERDEYİM

Adem KARAFİLİK

anka kuşu düşlemelerinde
sağanaklarla yağıyor mor görüntüler
sesi duyulmayan aşk yorgunu şairin
tufana tutunamamış düşleri
yorumsuz akıyor senli anların girdabına

sensizlik zamanı içmiş nefeslerle akarken
acziyetim çınlçıplak feryatlarla çaresiz
silinmiş hayallemelerin libassız dans ediyor

döndüm baktım muhtaçlığım
içimde yokum ki kaybolayım senli anlarda
bir
bile olamamış
bir
bir bile

puslu hava oyalarken
iki nefes aralığında dağların yaralarını
kısılır ömrüm kapanır pencerelerim
camdaki yansıda bile yokum

yürek işidir derler aşk
kalırsa yürek bedende

aşk küçültür bazen de eritir cüsseyi
aşk bükür boynu çürütür ömrü
aşk der susku prangası vurulur ruha

kıyamını beklerken aşkın
hipnotik ruh hallerinde savrulur
sağduyusu kaybolmuş provokatif düşlerdeyim

*“sağanaklarla yağıyor
mor görüntüler...”*

*“Yürek işidir
derler aşk
kalırsa yürek
bedende.”*

*Bazı düşler
insanı kaybettirmek için değil,
daha derinden buldurmak içindir.*

“Şehirler,
hafızasını
taşlarında
saklar.”

MİRAS
TARİH
MEDENİYET
ŞEHİR

Geçmiş,
bugünün
nefesidir.

Ankara'nın Kalbinde Saklı Bir Selçuklu Hazinesi: Arslanhane Camii

Sevinç TERZİÖĞLU

Tarihin katmanları arasında yükselen, ahilik ruhunu ve Selçuklu estetiğini bugüne taşıyan mütevazı bir abide.

*Taşın, ahşabın, zamanın
ve insanın buluştuğu yerde...
Arslanhane.*

Çok bilinmese de Ankara'nın tarihi merkezlerinde dolaşırken zamanın katmanlarını hissetmek mümkündür. Roma'dan Bizans'a, Selçuklulardan Cumhuriyet'e uzanan uzun geçmiş, şehrin sokaklarında ve yapılarında yaşamaya devam eder.

Ulus'ta Ankara Kalesi'nin güneydoğusunda yer alan Arslanhane Camii de Ankara'nın tarihi dokusunu en güçlü şekilde hissedebileceğiniz yerlerden birisidir. Bugün Ulus'un hareketli sokakları arasında mütevazı görünümüyle dikkat çeken bu yapı, Anadolu Selçuklu döneminden günümüze ulaşan en önemli eserlerden biridir.

Yapının asıl adı Ahi Şerafettin Camii. 13. yüzyılın sonlarında Ahiler tarafından yaptırılan cami, Selçuklu Ankara'sının sosyal ve ekonomik hayatına ışık tutuyor. Ahilik, Anadolu'da esnaf ve zanaatkarların oluşturduğu bir teşkilattir. Ticaret ahlakını, dayanışmayı ve toplumsal sorumluluğu esas alan bu yapı, şehir yaşamının şekillenmesinde önemli rol oynuyordu. Caminin inşası da bu anlayışın mimariye yansıyan örneklerinden biri olarak değerlendirilebilir.

*Geçmişle
bugünün aynı
karede buluştuğu
yer: Arslanhane.*

Arslanhane Camii, Anadolu'daki ahşap direkli cami geleneğinin seçkin örneklerinden biridir. Dışarıdan bakıldığında sade bir taş yapı görünümündeyken, iç mekâna girildiğinde ziyaretçileri etkileyici bir mimari karşılar.

“Ulus'un hareketli sokakları arasında yükselen bu mütevazı yapı, Ankara'nın hafızasında sessiz ama güçlü bir yer tutar.”

*Ahşap sütunları
ve nadide işçiliğiyle
Anadolu'nun
ruhunu yansıtan
bir iç mekân.*

Bilgi Kutusu

Asıl adı: Ahi Şerafettin Camii
Dönemi: Anadolu Selçuklu, 13. yüzyıl sonları
Konum: Ulus / Ankara

“Geçmiş sadece taşta değil, ahşapta, çinide ve simgelerde de yaşar.”

MİRAS
KÜLTÜR
SANAT
ANADOLU
SELÇUKLU

Dünden yarına kültürün izinde...

Arslanhane Camii'nde Ahşabın, Çinilerin ve Sembollerin Dili

Sevinç TERZİÖĞLU

Selçuklu estetiğinin ahşap, çini ve sembol dünyasında saklı incelikleri.

Ahşap sütunlar, mekânın ruhunu sessizce taşır.

Arslanhane Camii, Anadolu'daki ahşap direkli cami geleneğinin seçkin örneklerinden biridir. Şandan bakıldığında sade bir taş yapı görünümündeyken, iç mekâna girildiğinde ziyaretçileri etkileyici bir mimari karşılar. Yapının en dikkat çekici özelliği, tavanı taşıyan ahşap sütunlardır. Yüzyıllardır ayakta duran bu direkler, hem taşıyıcı sistemin temelini oluşturur hem de camiye benzersiz bir atmosfer kazandırır.

Arslanhane Camii'nin en değerli bölümlerinden biri mihraptır. Alçı üzerine turkuaz ve lacivert çinilerle süslenen mihrap, Selçuklu sanatının Ankara'daki güzel örnekleri arasında gösterilir. Geometrik ve bitkisel motiflerin ustalıkla işlendiği bu bölüm, dönemin estetik anlayışını günümüze taşır.

Ahşap minber de yapının sanat tarihi açısından önemli unsurlarındandır. Çivi kullanılmadan, künde-kârî tekniğiyle yapılan minberde dönemin ahşap işçiliğinin incelikleri görülebilir. Yüzyıllar boyunca çeşitli onarımlar geçirmiş olsa da özgün karakterini büyük ölçüde korumayı başarmıştır.

Yapının dikkat çekici ayrıntılarından biri ise ejderha figürleridir. Günümüzde daha çok efsaneler ve masallarla ilişkilendirilen ejderha, Selçuklu sanatında son derece önemli bir semboldü. Türklerin Orta Asya'dan taşıdığı inanç ve mitolojik gelenekte ejderha; kudreti, bereketi, göksel güçleri ve evrenin düzenini temsil ediyordu. Özellikle su ve yağmurla ilişkilendirilen bu figürün doğayı kontrol eden bir güce sahip olduğuna inanılırdı. Bu nedenle ejderha tasvirleri, yapıları kötü güçlerden koruyan ve uğur getiren semboller olarak kullanılmıştır. Arslanhane Camii'nin duvarlarında görülen ejderha motifleri de Selçuklu sanatının bu zengin sembol dünyasının izlerini taşır. Bir ibadet yapısında böylesine güçlü mitolojik unsurlara yer verilmesi, Selçuklu sanat anlayışının farklı kültürel katmanları nasıl sentezlediğini göstermesi bakımından önem arz eder.

Arslanhane Camii'nin değeri yalnızca Ankara için değil, dünya kültür mirası açısından da tescillenmiştir. Yapı, 2023 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne kabul edilen 'Orta Çağ Anadolu'sunun Ahşap Hipostil Camileri' arasında yer almıştır.

Çini ve alçının zarafeti, taş yapı içinde ayrı bir derinlik oluşturur.

Öne Çıkan Unsurlar

- ◆ Ahşap sütunlu iç mekân
- ◆ Turkuaz ve lacivert çinili mihrap
- ◆ Künde-kârî minber
- ◆ Ejderha motifleri
- ◆ UNESCO Dünya Mirası (2023)

“Selçuklu sanatı, inanç ile sembolü aynı duvarda buluşturur.”

DAHA
GÜZEL
BİR
İNSAN
DAHA
ADİL
BİR
DÜNYA
İÇİN...

"Söz,
insanın
iç dünyasında
yanan
bir ışığı
izidir."

EDEBİYAT
KÜLTÜR
SANAT
DÜŞÜNCE
İNSAN
MEDENİYET

İyi
kitaplar,
daha iyi
insanlara
açılan
yollardır."

EDEBİ DENEME

Bir Yalnızlık Yazısı

İnsanın içine çöreklenen sessiz misafir üzerine

✦ Ayşegül KÖSA SERT ✦

Defalarca başladım ve defalarca yarım kalan bir yalnızlık yazısıdır bu. Resmedeyim sözcüklerle ve kelimelerim yettiğince kayda düşeyim diye yalnızlığı yazmak istedim. Çünkü o zaman görünür kılacaktım kendimce. Sınırlandıracak, şekle büründürecek, vakti gelince savaşılabilecek bir yel değirmeni kuracaktım. Yani bir nebze rahat olacaktım. Yalnızlığı yazmak için yalnız oldum, yalnız kaldım çoğu zaman. Olmadı! Yalnızlık üstüne düşündüm, okudum. Olmadı! Yalnızları aradım, buldum. Olmadı! Bir aralık akşamıydı kendimi yola vurdum. Olmadı! Kavşaklarda bekledim, ışıkları geçtim, duraklarda durdum. Olmadı! Gelen geçen otobüslerin ardından bakakaldım, geride kalanlara daldım, yolculara ötelere haber saldım. Olmadı! Sordum, olmadı! Dost meclisinde kalabalığa değil ıssızlığa yakın durdum. Münzevi oldum, soldum. Olmadı! Denizlere açıldım kıyıya vurdum. Olmadı! Sonra bir de baktım ki balığın karnında Yunus, hasta yatağında Eyyüp, derin kuyularda, karanlık zindanlarda Yusuf, çöllerde Yakup, ölüyü diriltiren İsa, denizi yaran Musa da yalnızdı.

Yorulmadım, yılmadım yine aradım. Ucu ufka varan yollarda, güçlü görünen naif kullarda, baharda cıvıldaayan kuşların konduğu dallarda aradım nerededir, kimdedir diye. Durduk yere insanı dağıtan bir şarkıda, bir sözde buldum. Uzaklara dalan bir çift gözde buldum. Yine aradım, aradım yoruldu. Uzağa düşmek beyhudeydi; içimdeki özde buldum. Kalpte yanan közde buldum. Ve buldum yalnızlığı bir buruk, bir silik izde buldum. Arayışlarım sürdü durmaksızın. Yalnızlığı bulmak, yalnız kalmak için yazıyordum. Ben yazarsam daha bir görünür olacaktı bu yel değirmeni düşman. Ben yazarsam kurtulacaktı insanoğlu asırlar süren yalnızlığından. Ve yazarsam güllük gülistanlık bir cennet bahçesi kuracaktım. Belki de aldanıyordum. Ve sanıyordum ki yazarsam dağılır başımdaki bulutlar, yalnızlık geçer. Geçmedi. Ne kaleme sığdı ne dile geldi. Silinmedi, kaybolmadı, yitmedi. Ben yazdıkça iyice çöreklendi.

"Ve her yüreğin
yalnızlığı
kendine idi."

"Yazmak,
insanın kendine
doğru yaptığı
en uzun
yolculuktur."

Kalabalık caddelerden geldi. Tenha yollardan, boş koridorlardan, loş odalardan, hoş nidalardan geldi. Yambaşıma çörekledi. Çekingen, çekik kısıp gözlerde şüpheli bir nazardı yalnızlık. Sımsıkı bağlanmış kollarda bir duruştu hayata karşı. Karanlık bakışlardan kalbe sızan bir vuruştı yalnızlık. Huysuz, aksi, kavgacı bir çocuk gibi köşede, daima dosta koşan hep kendine ulaşan bir yarıştı ademoğluna. Kendinden kaçıştı hem, hem kendine varıştı yalnızlık. İnsanoğlu bir şeyi kaybetmişti. Adını koyamadığım bir şey. Zemherinin karında buzunda, aşın ekmeğin tadında tuzunda, sevilenin yüzünde, bir yiğidin sözünde, bebelerin nazında, ömrümüzün baharında, güzünde ve yazında, ozanımın sazında, avcımın her daim sürdüğü izinde kaybettiği bir şeydi bu. Adını koyamadım. Yalnızlık her yalnızın içinde bir kor gibiydi. Alev alev nar gibiydi. Bir nar ki dışın bütün, için parça parça, için kan revan. Kaybolsun diye savurmak, dağıtmak istedim. Rahata ersin ademoğlu diye. Olmadı! Herkes kendi yalnızlığının şövalyesiydi de kendi isterse üstesinden gelirdi. Ve her yüreğin yalnızlığı kendine idi. Başka yalnızlıkları dağıtmak başkalarının kârı değildi.

Yalnızlık sanatın penceresinde özenircesine izlediğimiz, kendimize dönünce nazar; herkesten imtina ile gizlediğimiz, bir adımda, ayak sesinde, kapı tıkırtısında bitişini gözlediğimizdi. Adı yalnızlığı Ademoğlu'nun belini büken şeyin. İşporta tezgahında kuruş karşılığı kadar maliyetsizdi, parşömenlerce ömrümüze yazılan ve kelimelerce kifayetsiz. İster gönlün sırça sarayında sultan, istersen Mısır'a han ol. Adı yalnızlığı işte. Bir hayalci Don Kişot, bir meczup Mansur, bir garip Yunus, bir halden bilir Züleyha idi. Kimi avuçlarına, kimi ceplerine, kimi yüreğine doldurdu.

*"Dağ başlarında,
uzak istasyonlarda
yalnızdır evler."*

*"Bir kentin ilk günü
yalnızlıktır otobüsten
indiğinde."*

*Bazı yalnızlıklar
insanı daha iyi
tanıtır.*

Bir kentin ilk günü yalnızlıktır otobüsten indiğinde. Ve ayrılırken oturduğun koltuğun 'can kenarı' yalnızlıktır. 'Anladın sonu yok bu yalnızlığın'. Yalnızsan eğer rengi solar dünyanın, çelimsiz siliktir şehrin ışıklarında iğreti duran her suret. İçine mavi katamadığın gönül, lezzet katamadığın ömür, umuda saramadığın gece hep yalnızdır. Ayın akisleri, şafakta ayak sesleri yalnız. Sen onu savuşturmak için ha gayret, o yüreğin sadık bekçisi, arsız değnekçisi; kovsan gitmez. Çağırınca, anılınca gelir şayet. O, akşam güneşinin kızılığında silueti camlara düşen bir baş, camlardan, canlardan ötelere düşen bir düştür, yaralayan bir gülüştür.

Dağ başlarında, uzak istasyonlarda yalnızdır evler. Perdesiz pencereleri soğuktur. İçime dokunur. Çünkü perdesizlik, bir ev için mahremiyeti yitirmiş bir yalnızlıktır. Melek huylu, selvi boylu, şirin sözlü, güler yüzlü, gönül incisi, hakikati sevgili o uzak istasyonlardan gelecektir. Ve evler perdelenecektir.

Kimi yollar insanı uzağa değil, içine götürür.

Esmaul Hüsna Hikayeleri: ALLAH ﷻ

İbrahim Halil ER

*“Varsın arabası
ve makamı olmasın.
O en güzel makamlara
yerleşmiş bir kere.
Gerisi sadece fani...”*

*“İnsan
sadece
Allah’a kul
olursa,
hiç kimseden
korkmaz
ve hiç kimsenin
önünde
bükülmez.”*

Abdullah, işten yorgun argın eve geldiğinde tatlı bir yuvanın hayalini kuruyor, günün tüm yorgunluğunu üzerinden atacağını düşünüyordu. Fakat, eşi hala yemek yapmamış, komşuya takılıp kalmıştı. Bu durum, Abdullah'ın canını çok sıkıttı. Bütün gün çalışsın ama eve geldiğinde bir yemek bile bulamasın. Bu doğru muydu? Hem zaten kendisi kimin için çalışıyordu ki? Onlar için gecesini gündüzüne katıyordu. Ama gördüğü karşılık bu muydu?

Bütün bu düşüncelerin etkisiyle Abdullah eşiyle tartıştı. Tartışma büyüyüp kavgaya dönüştü. Sonunda Abdullah, eşiyle kavga yapmanın stresiyle kendini dışarı attı. Arkasında kırık bir kalp ve ağlayan bir göz bıraktı. Şimdi nereye gidecekti? Aklına birden arkadaşı Osman geldi. Osman, kendisinin en eski arkadaşı ve aynı zamanda mahallenin de imamıydı. “Şu anda camide olacak” diye düşündü.

Mahallenin camisine gittiğinde Osman'ı imam odasında kitap okurken yakaladı. “Hala kitap okumaktan bıkmadı mı bu adam? Diye düşündü.” Kitaplar mı ona bir değer katacaktı sanki. Arkadaşı, kendisini sevinçle karşıladı. Ardından gecenin uzun süreceğini anlayarak ocağa çay koydu. Çaylar eşliğinde sohbet başladılar. Abdullah, Osman'la sohbeti çok severdi. Geçmişten kalan değişmeyen tek gerçek gibiydi o. Eski günlerden ve ülkenin sorunlarından konuştular. Osman, arkadaşının canının sıkkın olduğunu farkına vardı.

- Hayrola. Yüzünden düşen bin parça
- Sorma Osman. Hanımla biraz kavga ettik.
- Neden? Sen pek kavga etmesin. Çok mu canını sıkıttı?
- Aslında öyle pek ciddi bir şey değildi. Sadece eve geldiğimde yemek bulamayınca kızdım. Ardından kavgaya tutuştuk.
- Abdullah! Sen pek yemek için kayga etmesin. Ne olmuş yani. Oturup kahvaltı edebilirsiniz. Neler oluyor sana?...

- Doğru ama...
- Ne aması... aması mı var? Sadece ona kul oluruz. Onun yaratıklarına değil. Eğer biz sadece ona kul olduğumuzu bilirsek, hiç kimseden korkmaz ve hiç kimsenin önünde bükülmeyiz.
- Bırak bu slogan vari lafları. Hani nerede arkadaşlarımızdan Ahmet, Hasan... Hangi partiden milletvekililer? Mehmet, nasıl müteahhit olup köşe oldu. Bu laflar artık karın doyurmuyor. Ama biz de sağda solda üç kuruşa geçinmeye çalışıyoruz. Halbuki biz de onlar gibi hayatın gerçeklerini kabul edip, birilerinin peşine takılsaydık en azından bir yerlerde genel müdür veya daire başkanı olurduk.
- Gene yanlış düşünüyorsun. Birilerine köle olup yükselmektense sadece Allah'a kul olup yaşamak daha iyi. Adın gibi ol! Sadece ona kul ol! Allah, tüm yaratıklarının sahibi yaratıcısı değil mi? Rızık ezelden takdir edilmemiş midir? Neden sadece ona güvenmiyorsun da insanlara iman ediyorsun.
- Yine cami cemaatiyle konuşur gibi vaaz etmeye başladın. Senle de hiç dertleşmiyor.
- Abdullah!.. kula kul olmayı değil onun yaratıcısına kul olmayı denersen, o seni korur. Ayrıca, kalbindeki bu öfke ve keder de yok olur. Kalbini temizle. Allah demiyor mu "Ben size şah damarınızdan daha yakınam"
- Valla Osman, düne kadar bizim arkamızdan koşan adamlar şimdi ev araba sahibi oldular. Biz üç beş kurşun hesabını yapıyoruz. Demek ki biz yanlış yoldayız.
- Senin gözlerini para hırsı bürümüş. Sen olayları para, mevki, makam ve araba çerçevesinde görüyorsun. Bunlara sahip olanı başarılı sayıyorsun. Bunlar sadece görenünenler. Bunlar başarı değil. Asıl başarı bunları yeri geldiğinde elinin tersiyle itmektir. Allah, kendisine kul olmamızı isterken dünyayı bırakmamızı istemiyorki... Sende bilirsin ki peygamber şöyle diyor: "Hiç ölmeyecekmiş gibi dünyaya, hemen ölecekmiş gibi ahirete çalışın" Yani dengeyi korumak lazım.
- Evet bu hadisi biliyorum.
- Bence sen eşine haksızlık ediyorsun. Sen yaptığın çalışmayı onun başına kalkmamalısın. Nihayetinde herkes kendi ailesinden sorumludur.
- Güzel dedin de ben yine de kullara köle olanlara tepkiliyim.
- Haklısın. İnsan olan sadece Allah'a kul olur. Kula kul olmaz. Ne diyor Allah; "Ben insanları ve cinleri sadece bana ibadet etsinler diye yarattım."

Bu sırada imamın odasına nefes nefese bir çocuk girdi.
 - Hocam! Ne olursun bizim eve gelin. Babam ölüyor.
 - Osman, çocuğu sakinleştirdikten sonra arkadaşına
 - Hadi gel. Öbür dünyaya bir yolcu var, gönderelim der.

Abdullah ile Osman ölümün kanat çırttığı evdedirler. İçerisi kalabalık. Herkeste bir keder var. Ölümün enselerinde olduğunu ve ölüm meleğinin kanadının hışırtısını her an duyacakmış gibi duruyorlar. Bir yandan da gidecek olanın kendilerinin olmamasının rahatlığıyla oturuyorlar. Hasta, bir dalıyor bir aynılıyor. Dudakları kupkuru. Gözlerinin ateşi sönmüş. Sanki başka bir alemde gibi. İmam, hastayı tanıyor. Cami cemaatinden. Saygılı bir şekilde yanına çöküyor. Kur'an-ı açıp davudi bir sesle yasinî şerifi okuyor. O okudukça odayı manevi bir hava sarıyor. Kötülükler ve kötülüğün kanat sesleri yok olup yerine uhrevi bir hava doluyor odaya. Herkes, hastanın son yolculuğunun rahat bir şekilde olması ve iman üzerine gitmesi için dua ediyor. İçeri grenlevin hanımı şerbet dağıtıyor. Küçük çocukların içeri girmesi yasaklanmış. Es kaza içeri grenler kovuluyor. Onlar da merakla kapının arkasında bekliyorlar. Hasta, Kur'an sesiyle irkiliyor. Gözleri açılıyor birden. Dudaklarında bir tebessüm yayılıyor. Kur'an-a eşlik etmeye çalışıyor. Dudakları kıpır kıpır gözlerini yumuyor. Kur'an bittiğinde hastada dünyadaki görevini sona ermiştir. İmam, hastanın yüzünde yayılan güzelliği öpüyor. Ailesine
 -Başınız sağ olsun. Allah Rahmet eylesin diyor.
 Ailesi ağlamaklı bir şekilde "Dostlar sağ olsun" diyor ve imamı kapıya kadar uğurluyorlar...

Abdullah, olayın şokundan ancak dışarıda yüzüne çarpan rüzgarın şiddetiyle kurtuluyor. Hayatın anlamsızlığını düşünüyor. Ölen kişiyi tanımıştı. Zengin birisiydi. Gıpta ettiği insanlardan birisi. Hatta bir dönem birlikte çalışmışlardı. Sonra yolları ayrılmış, o servetini artırmanın yolunu bulup dünya nimetleriyle yaşarken, kendisi başkalarının yanında çalışarak ay sonunu zar zor getiriyordu. Ona gıpta ediyor, kendisinin ondan ne eksigi olduğunu hep düşünüyordu. Şimdi ise bunu düşünmüyor, her şeyin bir görünmeyen yönü olduğunu anlıyordu.
 -Bana artık müsaade Osman. Yarın görüşürüz diyor..
 Osman, arkadaşının dalmış olduğu derinlikleri gözlemlediğinden tebessüm ediyor sadece... Arkadaşının geldiği gibi olmadığını ve değiştiğini seziyor. Sadece gülümsüyor...
 Abdullah, eve huzur bulmuş bir şekilde gidiyor. Kapıda eşi onu güler bir yüzle karşılıyor...
 -Gel sana en sevdiğin yemekleri yaptım... Bir daha kayga etmeyelim
 Diyor. Dünya Abdullah'ın oluyor... Varsın arabası ve makamı olmasın. O en güzel makamlara yerleşmiş bir kere. Gerisi sadece fani...

*"Kula kul olmayı
değil, onun
yaratıcısına
kul olmayı
denersen,
o seni korur."*

*"Varsın arabası
ve makamı olmasın.
O en güzel
makamlara
yerleşmiş bir kere.
Gerisi sadece fani..."*

İbrahim Halil ER

DAHA
GÜZEL
BİR
İNSAN
DAHA
ADİL
BİR
DÜNYA
İÇİN...

İNCELEME

Cahit Sıtkı Tarancı'nın "Abbas" Şiirinin Hikâyesi Üzerine Bir İnceleme

Hatice TEMEL

I. Bölüm: Devir ve Şahsiyet

*"Zaman, insanı değiştirir;
ama bazı şiirler, zamanı aşar."*

Cahit Sıtkı Tarancı, Türk şiirinin en hüznü, en içten ve en insani seslerinden biridir. Onun "Abbas" şiiri, yalnızca bir kişiye sesleniş değil, aynı zamanda bir devrin, bir ruh hâlinin, bir insanlık durumunun şiiridir. Bu yazıda, "Abbas" şiirinin doğduğu zemini daha iyi anlayabilmek için şairin yaşadığı dönemi, o dönemin sosyal ve psikolojik atmosferini ve Cahit Sıtkı'nın şahsiyetini ele alacağız.

1930'lu ve 1940'lı yıllar, Türkiye ve dünya tarihi açısından büyük çalkantıların yaşandığı bir dönemdir. Özellikle II. Dünya Savaşı'nın gölgesi, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de derin bir huzursuzluk, belirsizlik ve endişe atmosferi oluşturmuştur. Savaşın fiilen içinde olunmasa da, seferberlik, ekonomik sıkıntılar, yokluk ve geleceğe dair kaygılar, toplumun her kesiminde hissedilmiştir. Genç bir şair olan Cahit Sıtkı da bu atmosferin tam ortasında, askerlik yıllarında yaşamın sert yüzüyle daha yakından tanışmıştır.

Cahit Sıtkı Tarancı
(1910 - 1956)

*"Ne doğan güne hükmüm geçer;
Ne halden anlayan bulumur;
Ah aklımdan ölümlüm geçer;
Sonra bu kuş, bu bahçe, bu nur."*

Cahit Sıtkı Tarancı

EDEBİYAT
KÜLTÜR
SANAT
DÜŞÜNCE
İNSAN
MEDENİYET

*Söz, iyi
insana yol
aydınlatır."*

*Bazı insanlar
gittikten sonra da
şiirlerinde yaşar..."*

Şahsiyet

Cahit Sıtkı Tarancı, dışardan sakin, ölçülü ve nazik bir insan olarak tanınır. Ancak şiirlerinde ortaya koyduğu iç dünya, son derece hassas, kırılgan ve derin bir duygusallığa sahiptir. O, hayatın güzelliklerine tutkuyla bağlı, ama aynı zamanda ölüm düşüncesini hiç uzaklaştırmayan bir şairdir. İnsan sevgisi, tabiat sevgisi, dostluk ve yalnızlık duygusu, onun şiir dünyasının temel taşlarıdır. "Abbas"ta da gördüğümüz gibi, en sıradan görünen bir dostluk bile onda varoluşsal bir anlam kazanır.

Eğitimi

Cahit Sıtkı, ilk ve orta öğrenimini memleketi Diyarbakır'da tamamlamış, daha sonra Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde öğrenim görmüştür. Üniversite yıllarında edebiyata olan ilgisi daha da derinleşmiş, burada edindiği birikim şiirlerinin diline ve düşünce dünyasına önemli katkılar sağlamıştır.

Çalışma Hayatı

Mezuniyetinin ardından öğretmenlik, müfettişlik gibi görevlerde bulunmuş, bir süre Milli Eğitim Bakanlığı'nda çalışmıştır. Memuriyet hayatı, ona düzenli bir yaşam sağlasa da, şiirlerinde sıkça hissedilen iç sıkıntısı ve yalnızlık duygusu, bu dönemde de peşini bırakmamıştır. Görev yaptığı şehirler, tanıdığı insanlar, yolculuklar ve geçici ikametler, onda aidiyet duygusunun zayıflamasına, yalnızlık hissinin derinleşmesine yol açmıştır.

Karakteri ve Mizacı

Cahit Sıtkı, arkadaşları tarafından samimi, ince düşünceli, yardımsever ve esprili biri olarak anlatılır. Ancak aynı zamanda içine kapanık, melankolik ve zaman zaman karamsar bir mizaca sahiptir. Hayata karşı duyduğu sevgi ile ölüm fikri arasındaki gelgit, onun şiirlerinin en belirgin özelliklerinden biridir. "Abbas" şiirinde hissedilen içtenlik, bu karakterin doğal bir yansımasıdır; çünkü o, dostluğa, sohbete, hayatın küçük mutluluklarına büyük anlamlar yükleyen bir insandır.

*"Haydi Abbas, vakit tamam;
Akşam diyordan işte oldu akşam.
Kur bakalım çilingir soframızı;
Dinsin artık bu kalb ağrısı."*

Cahit Sıtkı Tarancı

*Dostluk,
hayatta en güzel
molasıdır."*

Kısa Biyografi

Cahit Sıtkı Tarancı (1910, Diyarbakır – 1956, Viyana), Cumhuriyet dönemi Türk şiirinin en önemli şairlerinden biridir. Özellikle 'Otuz Beş Yaş' şiiriyle tanınır. Şiirlerinde ölüm, yalnızlık, zaman, dostluk ve yaşama sevinci temalarını sade, lirik ve içten bir dille işlemiştir. Saint Joseph ve Galatasaray liselerinde öğrenim görmüş, ardından Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde eğitim almıştır. Türk şiirinde insan ruhuna dokunan güçlü sesiyle kalıcı bir yer edinmiştir.

*Bazı şiirler, bir dostu anlatır;
ama aslında hepimizi...*

1. Bölümün sonu • Devamı gelecek sayıda.

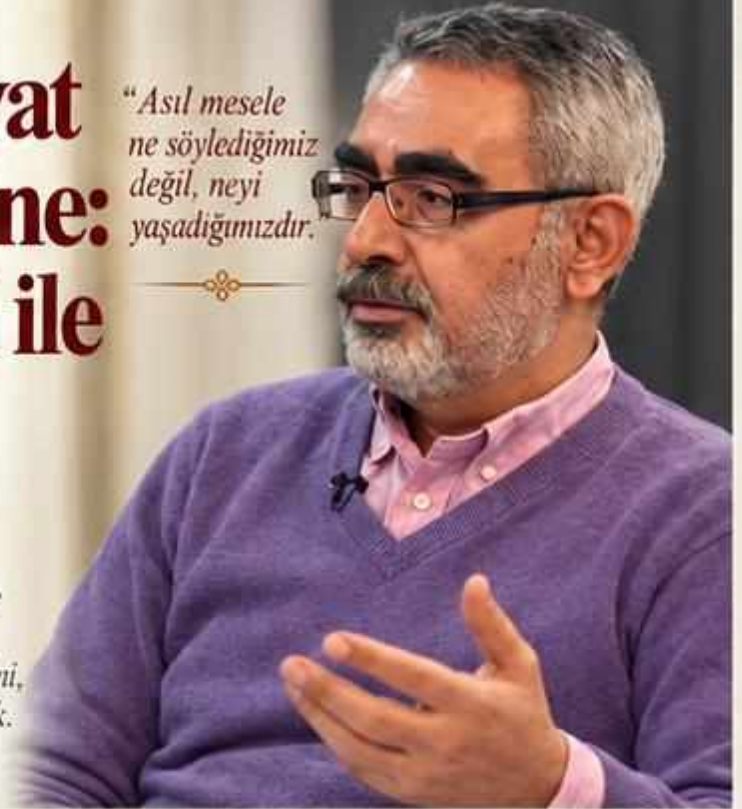
RÖPORTAJ

Hukuk, Edebiyat
ve Hayat Üzerine:
Mustafa Everdi ile
Röportaj

İbrahim Halil ER

Hukukçu, öğretmen, yazar ve düşünür kimliğiyle tanığımız Mustafa Everdi ile edebiyatın insan hayatındaki dönüştürücü gücünü, yazma serüvenini, öğretmenlik tecrübesini, insanı ve hayatı konuştuk. Derinlikli ve samimi bir sohbet...

"Asıl mesele
ne söylediğimiz
değil, neyi
yaşadığımızdır."

Mustafa Everdi; hukuk, eğitim ve edebiyat alanlarında yıllardır emek veren, çok yönlü bir isim. Onunla yaptığımız bu söyleşi, yalnızca bir hayat hikâyesini değil, aynı zamanda insanın anlam arayışına dair derin bir düşünce yolculuğunu da içeriyor. Everdi, edebiyatın insanı kendine döndüren bir tarafı olduğunu söylerken, öğretmenliğin insana duyulan inancı diri tuttuğunu, hukukun ise adalet duygusunu beslediğini vurguluyor. Bu sohbet, yazmanın, okumanın ve düşünmenin hayatımızdaki yerini yeniden hatırlatıyor.

• • •

Öncelikle sizi biraz tanıyabilir miyiz? Hukuk, öğretmenlik ve yazarlık... Bu üç yolculuk nasıl kesişti?

Mustafa Everdi: Ben 1956 doğumluyum. Uzun yıllar hukuk alanında çalıştım, aynı zamanda öğretmenlik yaptım ve yazmaya daima hayatımın bir parçası olarak baktım. Aslında bu üç alan birbirinden ayrı değil; insanın hayatına, insana ve topluma dair derin bir sorumluluğun farklı durakları bunlar. Hukuk bana adalet duygusunu, öğretmenlik insan sevgisini, edebiyat ise tüm bunları anlamlandırma imkânı verdi. Üçü de insanın derdine dair, üçü de beni daha iyi, daha sabırlı, daha anlayışlı bir insan yapmaya çalışan yolculuklar oldu.

"Hakiki öğretmen,
insanda daha büyük
bir insanın mümkün
olduğuna inandırandır."

"İstanbul,
her zaman bir hikâye dir;
bazen fon, bazen kahraman..."

Edebiyat sizin için ne ifade ediyor?

Mustafa Everdi: Edebiyat, insanın kendine dönmesidir. Koşuşturma, kalabalık, gündelik hayat insanı dışına savuruyor. Edebiyat ise durup düşünme, içe bakma, yeniden denge kurma imkânı sunuyor. Benim için edebiyat; hem bir sığınak hem de bir yolculuk. İnsan, yazdıklarında kendini daha iyi tanıyor, başkalarının hikâyelerinde ise kendi hayatına dair yeni anlamlar buluyor. Edebiyat, insanı derinleştirir, inceltir, empati kurmayı öğretir. En önemlisi, insanı daha insan kılar.

Öğretmenlik tecrübeniz hayat anlayışınızı nasıl etkiledi?

Mustafa Everdi: Öğretmenlik, insana sabrı, umudu ve inancı yeniden öğretiyor. Gençlerle birlikte olmak, insanın dünyaya daha iyimser bakmasını sağlıyor. Her öğrencide yeni bir başlangıç, yeni bir ihtimal var. Bu yolculuk bana şunu öğretti: İnsan, insanla gerçekleşir. Yazmak da aslında bunun bir devamı; yine insanla, insan için, insana dair...

Sizce günümüz insanının en büyük arayışı nedir?

Mustafa Everdi: Bence günümüz insanı, anlam arıyor. Daha çok şeye sahip oluyor ama daha mutsuz. Çünkü insan sadece maddeyle doymuyor; sevgiye, adalete, güzelliğe, maneviyata da ihtiyacı var. Edebiyat işte bu arayışta insana bir nefes, bir ışık olabiliyor. İyi metinler, insanın içinde unuttuğu soruları yeniden sordurur, ona kendini hatırlatır.

Genç yazarlara ve okurlara ne gibi tavsiyelerde bulunursunuz?

Mustafa Everdi: Öncelikle çok okusunlar. Sadece sevdikleri yazarları değil, kendilerine uzak gelen metinleri de. Hayatı gözlemlesinler, insan dinlesinler, sabırlı olsunlar. Yazmak, bir varış değil, uzun bir yolculuktur. Ve bu yolculukta en önemlisi samimi olmak. Edebiyat, başkasının hayatını anlamak kadar, kendi iç dünyamızla da yüzleşmeyi gerektirir. Gençler, acele etmesinler; iyi metinler zamanla demlenir. Okumak da yazmak kadar kıymetli bir eylemdir. İyi bir okur, daha iyi bir insan olma yolunda önemli bir adım atar.

"Edebiyat, insanı kendine döndüren bir yolculuktur."

Son olarak, Simurg okurlarına ne söylemek istersiniz?

Mustafa Everdi: Simurg, ismiyle zaten çok şey söylüyor bize. Küllerinden yeniden doğan efsanevi bir kuş gibi, edebiyat da insanı yeniden inşa eder. Simurg okurlarına şunu söylemek isterim: İyi kitaplar, insanı daha iyi bir insan yapar. Okumaya, düşünmeye, soru sormaya devam edin. Edebiyatla kalın, insanla kalın. Çünkü insan, anlatabildiği kadar vardır.

*"İnsan, anlatabildiği kadar vardır.
Edebiyat, o var oluşun tanığıdır."*

Mustafa Everdi

Mustafa Everdi Kimdir?

Mustafa Everdi, hukukçu, öğretmen, yazar ve düşünürdür. Uzun yıllar hukuk alanında görev yapmış, aynı zamanda öğretmenlik yaparak birçok insanın yetişmesine katkı sağlamıştır. Edebiyat, düşünce ve deneme yazılarıyla tanınan Everdi, insan, toplum, hakikat ve hayatın anlamı üzerine yazılarıyla geniş bir okur kitlesine ulaşmaktadır.

*"İyi metinler, zamanın gürültüsünü
aşar ve kendi okurunu mutlaka bulur."*

Kısa Kısa

- **İnsan** – Varlık, anlam, ilişkiler
- **Edebiyat** – Yazma, okuma, düşünme
- **Hayat** – Deneyim, yolculuk, dönüşüm
- **Düşünce** – Soru, sorgulama, derinlik
- **Hakikat** – Samimiyet, adalet, insan

*"Daha iyi bir insan,
daha güzel bir dünya için
edebiyat..."*

DAHA
GÜZEL
BİR
İNSAN
DAHA
ADİL
BİR
DÜNYA
İÇİN...

"Edebiyat,
insanı
köklerine
kavuşturan
en uzun
yoldur."

EDEBİYAT
KÜLTÜR
SANAT
DÜŞÜNCE
İNSAN
MEDENİYET

Söz,
kalpten kalbe
uzanan
köprüdür."

Yazarımız Ahmet Sezgin Yazarlar Birliği Ödülü Aldı

Ahmet Sezgin ve Kar Renkli Çocukluğum:

Anadolu Hafızasının İçten Bir Yankısı

Onur Emrullah ŞAVLIĞ

Köy hafızasından edebiyata uzanan içten bir hatırlayış.

1 1966 yılının zemherisinde, Samsun'un Terme ilçesindeki Bağsaray köyünde, karlı bir kış gecesinde ilk nefesi ciğerlerine çeken Ahmet Sezgin; ilk gençliğinden itibaren bir "Anadolu" kuşu olmuş, farklı tür ve eserlerle bize, bizi o hep kendine has sesiyle şakımaya başlamıştır.

İlk ve ortaöğrenimini Terme'de tamamlayan Sezgin, 1988 yılında Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun olduktan sonra bu millî, manevî şakıya ilmi bir yön vermiş; "Hakk"ın ulvî duvarına yaslanarak yıllar içinde ortaya koyduğu şiirden denemeye, hatıradan biyografiye, incelemeden antolojiye pek çok yazı ve eserle adından söz ettirmesini bilmiştir. Öyle ki Sezgin, 2024 yılının son aylarında yayınladığı "Kar Renkli Çocukluğum" adlı hatıra kitabıyla hemen taltif edilmiş ve Türkiye Yazarlar Birliği tarafından bu alanda yılın yazarı seçilmiştir. Biz de bu yazımızda Ahmet Sezgin'in *Kar Renkli Çocukluğum* adlı kitabını inceleyecek ve bu eserde gördüğümüz "bizim köy" olgusundan yola çıkarak edebiyatımızda köyü anlatma geleneğinin izlerini sürmeye çalışacağız.

*Türkiye Yazarlar Birliği
Hatıra Türünde Yılın Yazarı*

Gelenekten Şimdiye: Köyün Edebiyatımızdaki İzleri

B ilindiği gibi Türk edebiyatı tarihinde anlatı geleneğinin binlerce yıllık bir geçmişi vardır. Destandan masala, halk hikâyeciliğinden efsanelere, menkıbelerden mesnevîlere kadar yüzyıllar içinde şekil, üslup ve muhteva değişikliğiyle günümüze kadar ulaşmış bu anlatı geleneği; 1860'lardan itibaren farklı bir yöne evrilmiştir.

Bu edebî türlerde genel olarak mekân İstanbul olsa da Ahmet Mithat Efendi "Bahtiyarlık" adlı eseriyle kahramanlarını ilk kez İstanbul dışına çıkararak kırsal yaşamın bakir güzelliğine bakoş atmıştır. Yine ilk köy romanı kabul edilen "Karabibik"le Nabizade Nazım, bu dönemde toprağın ve mülkiyetin gerçekçi bir tasvirini yapmıştır. Ebubekir Hazım Tepeyran ise "Küçük Paşa" eseriyle köy hayatını bir çocuğun gözüyle toplumsal bir sorguya dönüştürerek belki de ilk kez hakiki anlamda bir "köy romanı" yazmıştır.

1950'lerden sonra ise Mahmut Makal'ın tanıklıkları, Fakir Baykurt'un içinden çıktığı köye bakan toplumcu gerçekçi çizgisi, Talip Apaydın ve Samim Kocagöz'ün gözlemleri köyü yalnızca coğrafi bir mekân değil, "toplumsal vicdanın aynası" hâline getirmiştir. Ancak bu uzun zincirin dikkat çeken bir özelliği vardır: Eserlerin çoğunda köy, ya toplumsal bir sorun ya ekonomik bir dünyanın çatışma alanı ya da ideolojik bir tartışma mekânı olarak görünür. Ahmet Sezgin'in *Kar Renkli Çocukluğum* kitabı ise bu noktada geleneğin içindeki sessiz bir kırılmaya işaret eder.

*"İnsan, doğduğu yeri asla
unutmaz; çünkü bazı hatıralar
karla yazılır, hiç silinmez."*

Kar Renkli Çocukluğum: Köyü Yeniden, İçeriden Kurmak

Kar Renkli Çocukluğum'u bu saydığımız köy anlatılarıyla yan yana getiren şey, aktarılan dünyanın mekânsal ve kültürel benzerlikleridir. Fakat onu diğerlerinden ayıran, köyü bir toplumsal tez ya da toplumsal sancı üzerinden değil, kişisel hafızanın oluşum mekânı olarak romantik bir şekilde yeniden kurmasıdır.

Buradaki köy, ne ideolojik bir dertleşmenin sahnesi ne de toplumsal bir deneyin malzemesidir. Sezgin'in "köyü" bir çocuğun yürüyüşü kadar masum, bir annenin dokunuşu kadar sıcak, karlı bir kış gecesi kadar durudur.

Ahmet Sezgin, hatıratında köyü çözmeyi değil, köyde kendini bulmayı ya da yeniden "orada" olmayı ister. Bu bakımdan eser, köy anlatı geleneğinin tam kalbine bağlı ama ondan tamamen farklı bir damar açar: Köyün sosyolojisini değil, ruhunu anlatmak ve bu ruhu yaşayarak yaşatmak.

Kar Renkli Çocukluğum bu niteliğiyle köy anlatısı geleneğinin güçlü mirasına yaslanır fakat aynı zamanda onu aşar, dönüştürür. Kişisel hafıza ile edebî anlatının keşiştiği yeni bir alan kurar. Bu bakımdan *Kar Renkli Çocukluğum*, köy anlatısını dışarıdan değil içeriden, yukandan değil derinden veren nadir metinlerdendir.

"Köyün sosyolojisini değil, ruhunu anlatmak ve bu ruhu yaşayarak yaşatmak."

Ahmet SEZGİN

Eğitimci • Şair • Yazar

"Köy, bu topraklarda her zaman hem vatanın özü hem de insanın ilk aynası olmuştur."

Sonuç Yerine: Köyün Sessiz Tanığı

Ahmet Sezgin'in hayatı; öğretmenliğin, ruhi yolculukların, karşılaşmaların ve tabii milli-manevî değerlerimize yaslanan edebî bir savaşın hikâyesidir.

Bu akışın sesi, yalnızca bir çocukluk hatırasını değil; bu milletin asırlardır yalnızca Hakk'a eğilen başını, toprağa kök salan irfanını da taşır.

Okur, bu hatıraların içinde gezerken sadece Sezgin'in değil, Türk'ün temiz mayasının kokusunu duyar. Çünkü köy, bu topraklarda her zaman hem vatanın özü hem de insanın ilk aynası olmuştur.

Kar Renkli Çocukluğum da işte bu köklere tutunan, milletin kalbine su veren içten ve derin bir hatırlayıştır.

KİTAP KÜNYESİ

Kar Renkli Çocukluğum

Ahmet Sezgin

Ateş Yayınları

192 s.

"Okur, bu hatıraların içinde gezerken sadece Sezgin'in değil, Türk'ün temiz mayasının kokusunu duyar."

*Her köy
bir hatıradır,
her katıra bu milletin
ortak yurdudur.*

DAHA
GÜZEL
BİR
İNSAN
DAHA
ADİL
BİR
DÜNYA
İÇİN...

İyi
kitaplar,
insanın
iç dünyasında
sessiz ama
derin yollar
açar.

KİTAP / TANITIM

Risaleler

İbrahim Halil ER

Kalbe, akla ve hayata ışık tutan metinler

Seyda Muhammed Emin ER'in kaleme aldığı *Risaleler*, sadece birer metin değil, çağımız insanına yol gösteren, dilini sadelikten, özünü hikmetten alan manevi bir rehberdir. Hayatın işinden süziilen tecrübeler, Kur'an ve Sünnet ışığında şekillenen düşünceler, insanın hem kendini hem de Rabbini daha iyi tanımasına vesile olur. *Risaleler*; inanç, ahlâk, ibadet, insan ilişkileri, toplum ve medeniyet gibi pek çok başlıkta, kısa fakat derin metinlerle okuru düşünmeye, muhasebeye ve iyiliğe davet eder.

Seyda Muhammed Emin ER'in üslubu, akademik kuru bir dil yerine, gönüllere dokunan, sade ve samimi bir anlatıma dayanır. *Risaleler*, okuyanı yalnızca bilgilendirmekle kalmaz; aynı zamanda kalbinde bir kıpırdanış, hayatında bir istikamet arayışına dönüştür. Her risale, bir soruya cevap, her cevap ise insanın iç yolculuğunda yeni bir kapı aralar.

*"İlim, hayatla
buluşmadıkça
tamamlanmaz;
hayat da ilimle
aydınlanmadıkça
bereketlenmez."*

Kitap Künyesi

Kitap: Risaleler

Yazar: Seyda Muhammed Emin Er

Yaymevi: Gerçek Bilgi Yayınları

Sayfa Sayısı: 604

ISBN: 9786259709543

Baskı: 1. Baskı, 2025

Satın almak için

BKM Kitap – Risaleler

*"İnsan,
okudukça değil,
anladıkça ve
yaşadıkça değişir."*

EDEBİYAT
KÜLTÜR
SANAT
DÜŞÜNCE
İNSAN
MEDENİYET

ESERİN DÜNYASI

Risaleler, modern çağın karmaşası içinde insanın özünü unutmaması için yazılmış bir uyarı, bir davet ve bir hatırlatmadır. Seyda Muhammed Emin ER, bu eserinde imanı hayatın merkezine alan, insanı iyiliğe, samimiyete ve sorumluluğa çağıran bir dil kullanır. Metinler, hem bireysel arınmaya hem de toplumsal dirilişe katkı sunacak niteliktedir.

Risaleler'de ele alınan konular, günlük hayatın içinde karşılaştığımız sorulara ışık tutar. İnsanın ne için yaratıldığı, nasıl yaşaması gerektiği, dünya imtihanında nasıl bir duruş sergileyeceği gibi temel meseleler, derinlikli ama anlaşılır bir üslupla işlenir. Eser, okuyucuyu teoride bırakmaz; hayatın gerçek zemininde uygulamaya davet eder.

DİLİN SADELİĞİ VE DERİNLİĞİ

Risaleler'in en belirgin özelliklerinden biri, sade ve akıcı bir dille kaleme alınmış olmasıdır. Ağır kavramlar, herkesin anlayabileceği bir açıklıkla sunulur. Bu sadelik, metinlerin etkisini azaltmaz; aksine, her yaştan okuyucuya ulaşmasını sağlar. Kısa ve özlü metinler, uzun tefekkürlerin kapısını aralar.

Yazarın engin tecrübesi, ilmi birikimi ve manevi derinliği, her satıra siner. *Risaleler*, okuyanı yargılayan değil; anlayan, anlatan ve birlikte düşünmeye davet eden bir dost mektubu gibidir.

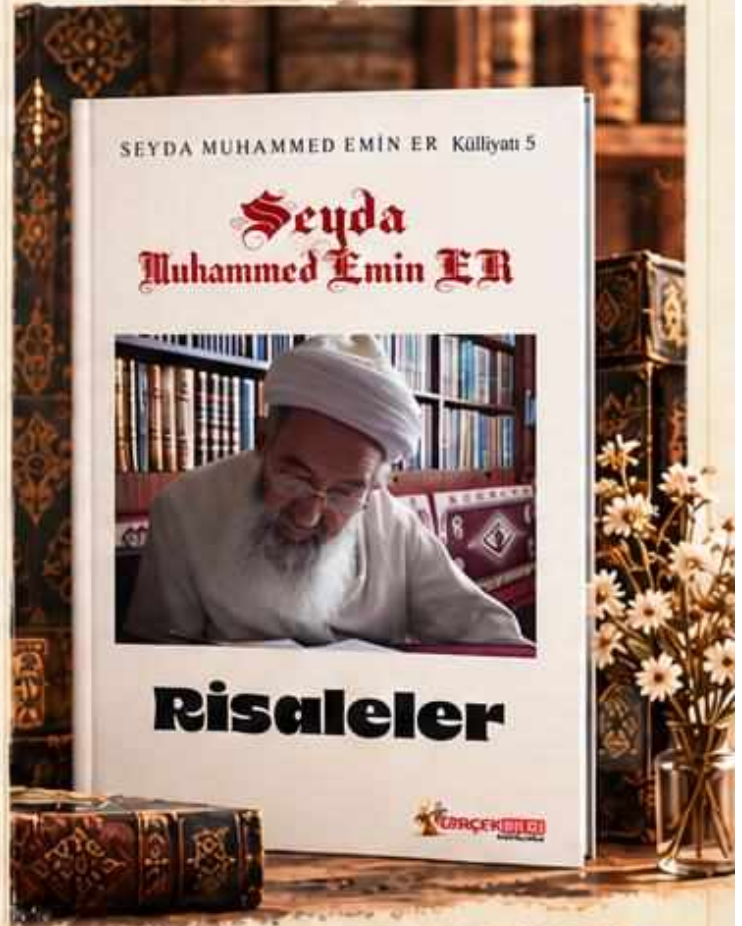
NİÇİN OKUNMALI?

Risaleler, sadece belli bir kesime değil, hayatın anlamını arayan her insana hitap eder. Manevi boşluğun, değerler krizinin ve anlam arayışının giderek arttığı günümüzde, bu eser; kalbe huzur, akla istikamet, hayata denge kazandırır. Aileden topluma, eğitimden kişisel gelişime kadar geniş bir yelpazede yol gösterici ilkeler sunar.

Kısacası *Risaleler*, iyi bir insan, faydalı bir birey ve daha adil bir toplum için okunmalı, düşünülmeli ve hayatın bir parçası hâline getirilmelidir.

Öne Çıkan Yönler

- ◆ İnanç ve hayatı buluşturan sahih bir bakış
- ◆ Sade, anlaşılır ve akıcı üslup
- ◆ Güncel sorulara kalıcı cevaplar
- ◆ Ahlâki duyarlılığı güçlendiren metinler
- ◆ Bireysel ve toplumsal sorumluluğa çağrı
- ◆ Her yaştan okuyucuya hitap eden içerik
- ◆ Teoriyi hayatla buluşturan pratik öneriler
- ◆ Kalbe dokunan samimi bir anlatım

*"Risaleler,
insanın yeniden insan olma
çabasına eşlik eden
bir yol arkadaşısıdır."*

*"Güzel insanlar,
güzel metinlerle
buluşur."*

DAHA
GÜZEL
BİR
İNSAN
DAHA
ADİL
BİR
DÜNYA
İÇİN...

Söz
geçmişle
gelecek
arasında
bir köprüdür.

EDEBİYAT
KÜLTÜR
SANAT
DÜŞÜNCE
İNSAN
MEDENİYET

DENEME / PORTRÉ

Kelimelerin Hafızasından Bir Medeniyet Tasavvurunda D. Mehmet Doğan'ı Anlama ve Kavrama Arayışı

Muhammed IŞIK

“Bir milletin hafızası, kelimelerinde yaşar.”

Türk edebiyatı, düşünce hayatı ve kültür dünyamızda derin izler bırakan D. Mehmet Doğan, yarım asrı aşan entelektüel yolculuğuyla kelimelerin, hafızanın ve medeniyetin izini süren müstesna bir mütefekkindir. O, yalnızca bir yazar değil; dil, tarih, kültür, basın, fikir ve kurumlar üzerinden Türkiye'nin kendi özünü yeniden düşünmesine imkan veren bir fikir işçisidir. Eserlerinde hep şu temel sorunun etrafında dolaşır: Türkiye, kendi tarihine, diline ve kültürüne nasıl bakmalıdır?

Mehmet Doğan'ın kaleme aldığı metinler, sadece bugünü değil, geçmişi ve geleceği de birlikte düşünmeye davet eder. O, kelimelerin hafızasında bir medeniyet tasavvuru arar; insanın, toplumun ve coğrafyanın anlamını, kendi kaynaklarımızdan hareketle yeniden kurmanın peşindedir.

*“Kelimeler,
bir milletin hafızasıdır;
hafızasını kaybeden milletler,
kendilerini de kaybeder.”*

D. Mehmet Doğan

Batılılaşma İhaneti

Büyük Türkçe Sözlük

Türkçe Düşünmek
Türkçeyi Düşünmek

Camideki Şair

*İyi insan,
iyi toplum,
mutlu medeniyet...*

Eserlerinin Ufku

D. Mehmet Doğan'ın eserleri, batılılaşma, yakın tarih, dil, sözlükçülük, kültür, basın, Mehmed Âkif, İstiklâl Marşı, Türk dünyası, şehir ve medeniyet gibi birbirine bağlı geniş bir alana yayılır. Bu eserlerde Türkiye'nin modernleşme serüveni, özellikle batılılaşma meselesi, bütün yönleriyle ele alınır. "*Batılılaşma İhaneti*", bu bakımdan onun en çok konuşulan ve düşünce dünyamızda derin etkiler bırakan kitaplarından biridir. Doğan, bu eserde Türkiye'nin batılılaşma tecrübesini tarihi, fikri ve kültürel boyutlarıyla sorgular; taklitçi zihniyetin toplumda açtığı yaraları cesurca ortaya koyar.

Onun kaleminde tarih, sadece geçmişte yaşanmış olayların bir kronolojisi değildir; bugünü anlamak ve geleceği kurmak için yeniden düşünülmesi gereken bir tecrübe alanıdır. Dil, kültür, edebiyat, basın ve şehir üzerine yazdıkları ise, bir medeniyetin günlük hayatında nasıl somutlaştığını gösterir.

Dil ve Hafıza

Mehmet Doğan'a göre dil, yalnızca bir iletişim aracı değil, bir medeniyetin dünya görüşünü taşıyan en hayati varlık alanıdır. Kelimeler, bir milletin hafızasını taşır, hafızasını kaybeden milletler, zamanla kendilerini de kaybeder. Bu anlayışla o, uzun yıllar sözlük çalışmalarıyla meşgul olmuş, Türkçenin imkânlarını, zenginliğini ve tarihi derinliğini ortaya koymaya gayret etmiştir. "*Büyük Türkçe Sözlük*", bu çabanın en önemli meyvelerinden biridir.

Dil üzerine yazılarında, yabancılaşmanın sadece kelimelerde değil, düşünce dünyasında da bir kopuşa yol açtığını vurgular. Türkçeyi düşünmek, onun için aynı zamanda bağumsuz düşünmek, kendi medeniyet tasavvurumuza yeniden yaslanmaktır.

Tarih, Kimlik ve Sorgulama

Doğan'ın tarih yazıları, yerleşik kabulleri sorgulayan, zor sorular sormaktan çekinmeyen bir tavır taşır. Türkiye'nin yakın tarihini, ideolojik kalıpların ötesinde, daha geniş bir perspektifle ele alır. Mehmed Âkif, Necip Fazıl ve Nurettin Topçu'ya duyduğu ilgi, onun için sadece edebî bir tercih değil, aynı zamanda bir medeniyet sürekliliğinin izini sürme çabasıdır. Bu isimlerde, inançla düşünceyi, ahlakla aksiyonu, ferdi arayışla toplumsal sorumluluğu birleştiren bir çizgi görünür.

Kurum İnşası ve Miras

Mehmet Doğan, fikirlerini sadece kitaplarla değil, kurumlar ve insanlar üzerinden de hayata geçirmeye çalışmıştır. Türkiye Yazarlar Birliği'nin kurucu isimlerinden biri olarak, yeni bir düşünce ve edebiyat ikliminin oluşmasına büyük katkı sağlamış; yayıncılık, basın, televizyon ve çeşitli kültür kurumlarındaki çalışmalarıyla geniş bir entelektüel zeminin inşasında rol oynamıştır.

Onun mirası, yalnızca geride bıraktığı kitaplar değildir. Dil ile hafızayı, tarih ile kimliği, fikir ile aksiyonu buluşturan uzun soluklu bir düşünce ve emek yolculuğudur. D. Mehmet Doğan, kelimelerin hafızasında bir medeniyet tasavvurunu yeniden diriltmeye çalışan mütefekkirlerden biri olarak, gelecek kuşaklar için de ilham vermeye devam edecektir.

"Tarih, sadece geçmişte kalmış hadiseler değil, bugünün idrakine ve yarının inşasına ışık tutan bir tecrübe alanıdır."

D. Mehmet Doğan

Kısa Kronoloji

- **1947**
Ankara'nın Kalecik ilçesinde doğdu.
- **1960'lar**
Ankara Üniversitesi Basın ve Yayın Yüksek Okulu'nda öğrenim gördü.
- **1970'ler**
Yayıncılık, basın ve televizyon alanlarında görevler üstlendi, kültür kurumlarında çalıştı.
- **1978**
Türkiye Yazarlar Birliği'nin kurucu isimleri arasında yer aldı.
- **1990'lar**
Büyük Türkçe Sözlük çalışmasına öncülük etti.
- **2024**
11 Ağustos'ta vefat etti.

D. Mehmet Doğan (solda) bir dostuyla, 2000'li yıllar

Öne Çıkan Eserler

- ◆ Batılılaşma İhaneti
- ◆ Dil Kültür Yabancılaşma
- ◆ Büyük Türkçe Sözlük
- ◆ Bir Lügat Bulamadım
- ◆ Türkçe Düşünmek Türkçeyi Düşünmek
- ◆ Camideki Şair

"Kökü mazide, ufku atidedir."

DAHA
GÜZEL
BİR
İNSAN
DAHA
ADİL
BİR
DÜNYA
İÇİN...

"Edebiyat,
insanı
insan yapan
hafizadır;
hafıza,
geleceğe
yakılan
bir ışıktır."

EDEBİYAT
KÜLTÜR
SANAT
DÜŞÜNCE
İNSAN
MEDENİYET

EDEBİYAT DÜNYASI

Ali Haydar Haksal'a Rahmet Niyazıyla

İsmail Bingöl

"Kütüphane
içerisinde elimi nereye
atsam zaten bir şey
çıkıyor karşıma."

Edebiyat dünyamızdan bir yaprak daha düştü... Yedi İklim Dergisi Genel Yayın Yönetmeni, yazar, şair Ali Haydar Haksal tedavi gördüğü hastanede İstanbul'da vefat etti. Hayatını yazmaya ve okumaya veren Haksal, Erzurum Atatürk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden "Edebiyat Dergisi ve Çevresi" başlıklı tezi ile mezun oldu. Osman Bayraktar, Mustafa Çelik, Âlim Kahraman ile birlikte Yedi İklim dergisinin kurucuları arasında yer aldı. Mart 1987 tarihinden itibaren aylık olarak yayınlanmaya başlayan derginin sahipliğini ve yazı işleri müdürlüğü görevini üstlendi. Yedi İklim, 1992 Nisan ayından itibaren yeniden yayımlanmaya başladı.

İyi insanlar
güzel kitaplarda
yaşar..."

Ali Haydar Haksal, lise yıllarından itibaren yazı çalışmalarına başladı, öykü ve şiirler yazdı, ilk yazıları yerel gazetelerde yayımlandı. İlk öyküleriyle Maveria, Yönelişler, İslam, Kayıtlar, Yedi İklim, Kaçak Yayın, Edep, Yeni Devir, Milli Gazete gibi süreli yayınlarda yer aldı. Şiirler de yazmasına rağmen şiiri özel dünyasına çekti ve öykülerine yedirdi. İlk öykü kitabı Evdeki Yabancı'yı 1986 yılında yayımladı. Bu ilk kitapta yabancılaşmış insanlığın ve onların iç dünyalarında yaşadıkları ruhi bunalımları işledi. Yazar, öykülerinde yabancılaşmanın yanı sıra yalnızlık, yolculuk, din, aile, rüya, sevgi, kadın, zaman ve kent gibi temalara da eğildi.

Ali Haydar Haksal'ın öykülerinde bilinç akışı, iç diyalog, iç çözümleme, iç monolog gibi kahramanların iç dünyalarını yansıtan modern anlatım tekniklerine sık sık başvurduğu görülür. İnsanın benlik arayışını ve nesnelerle olan karmaşık ilişkisini çözümlemeye çalışırken çoğu zaman ironik bir anlatıma yönelir. Günümüz şartlarıyla medeniyetimizin özünü oluşturan nitelikleri harmanlayarak çağımıza özgü geçmişi ve bugünü kucaklayan bir terkibe girmeyi amaçladığını söylemek mümkündür.

Kırk binin üzerinde kitaba sahip olduğunu söyleyen Haksal, okumayı hayatının merkezine koymuştur: "Kütüphane içerisinde elimi nereye atsam zaten bir şey çıkıyor karşıma. Onu okuyorum. Sürekli not alıyorum. Otobüste, vapurda, İstanbul ortamında her an ve ortamda okumalarımı sürdürüyorum." Onu anarken Yedi İklim'i yalnız bir yayın adı olarak değil, bir kuşağın hafızasını taşıyan canlı bir arşiv olarak okumak gerekir.

Kısa Notlar

- ✦ Yedi İklim dergisinin kurucuları arasında yer aldı.
- ✦ Mart 1987'den itibaren derginin sahipliğini ve yazı işleri müdürlüğünü üstlendi.
- ✦ İlk öykü kitabı: "Evdeki Yabancı" (1986).
- ✦ Öykülerinde yalnızlık, yolculuk, aile, rüya, zaman ve kent temaları öne çıktı.
- ✦ Okumayı hayatının merkezine koydu.

"Onu anarken Yedi İklim'i yalnız bir yayın adı olarak değil, bir kuşağın hafızasını taşıyan canlı bir arşiv olarak okumak gerekir."

DAHA
GÜZEL
BİR
İNSAN
DAHA
AHLI.
BİR
DÜNYA
İÇİN....

"Edebiyat,
insanı
yeniden
insan yapan
hafızadır;
unutmaya
karşı
verilmiş
uzun bir
dirençtir."

EDEBİYAT
KÜLTÜR
SANAT
DÜŞÜNCE
İNSAN
MEDENİYET

SÖYLEŞİ

Kerberos'u Taşlamak

Bir Kitap Bir Yazar

Muhammed IŞIK

Mitolojinin karanlık kapılarında bekleyen üç başlı bir köpek... Kerberos, yalnızca ölümlerin değil, unutuşun da bekçisidir. Peki ya edebiyat, bu bekçiye taş atabilir mi? Cevat Akkanat ile gerçekleştirdiğimiz bu söyleşide, *Kerberos'u Taşlamak* başlıklı kitabı vesilesiyle edebiyatın hafıza, eleştiri ve özgürleşme imkânlarını konuştuk. Akkanat, yazmanın anlamını, okumanın dönüştürücü gücünü ve insanın kendi karanlıklarıyla yüzleşme cesaretini, kendine özgü berrak üslubuyla anlatıyor. Bu söyleşi, yalnızca bir kitabın çevresinde dönen sorulara değil, aynı zamanda edebiyatın yaşama temas eden derin izlerine de uzanıyor.

"Bazı kapılar
ancak sorularla açılır;
kerberoslar ise
sessizliğimizle büyür."

KERBEROS'U
TAŞLAMAK

Cevat Akkanat

"Her kitap,
insanın kendi cehennemine
attığı bir taşdır."

Edebiyat ve İçimizdeki Bekçiler

Cevat Akkanat, *Kerberos'u Taşlamak*'ta mitolojik bir figürü, günümüz insanının zihinsel ve toplumsal hapishanelerine açılan sembolik bir kapı olarak yorumluyor. Yazara göre Kerberos, yalnızca ölümün değil; korkuların, yasakların, ezberlerin ve suskunlukların bekçisi. Edebiyat ise bu bekçiye atılan taşla başlıyor:

"Taş, şiddetin değil, uyanışın sembolüdür. Kerberos'u taşlamak, insanın kendi içindeki korku rejimine karşı söz söylemesidir. Yazmak, bazen bir taş kadar basit, ama sonuçlarıyla koca bir hayattı değiştirebilen bir eylemdir."

Yazmak, Hatırlamak, İyileşmek

Akkanat, yazarlık serüvenini bir "hafıza yolculuğu" olarak tanımlıyor. Ona göre her kitap, unutulmak istenilen yüzleşme cesareti taşır.

"İnsan, unuttuklarını yazdıkça iyileşir. Yazmak, geçmişin karanlık odalarını havalandırmaktır. Kerberos'u Taşlamak'ta da aslında hepimizin sırtında taşıdığı görünmez zincirleri konu edindim."

Edebiyatın yalnızca bireysel değil, toplumsal bir hafıza işlevi gördüğünü vurgulayan Akkanat, edebiyatın sorular sormaktan, mevcut düzeni sorgulamaktan asla vazgeçmemesi gerektiğini söylüyor.

Kitapların Hayatımızdaki Yeri

Okumanın, insanı görünmeyen dünyalara taşıyan en güçlü eylemlerden biri olduğunu belirten Cevat Akkanat, kitapların hayatındaki yerini şu sözlerle ifade ediyor:

"Kitaplar, yalnızca bilgi değil, nefes de verir. Bazen bir cümle, insanın bütün yönünü değiştirebilir. İyi edebiyat, insanı daha dikkatli, daha duyarlı, daha adil bir varlık hâline getirir. Kerberos'u Taşlamak da okurunu kendi sorularıyla baş başa bırakmayı hedefliyor."

"Edebiyat, karanlığın üzerini örten değil, onu anlamaya çalışan bir ışıktır."

Kısa Kısa

- ✦ Kerberos, Yunan mitolojisinde ölümler diyarının kapısını bekleyen üç başlı köpektir.
- ✦ Kitap, mitolojik bir figürü günümüz insanının içsel ve toplumsal sorgulamalarına taşır.
- ✦ Cevat Akkanat'a göre edebiyat, korkularla yüzleşmenin ve özgürleşmenin imkânını sunar.
- ✦ Yazar, okumanın insanı daha adil, daha duyarlı ve daha bilinçli bir varlık hâline getirdiğini vurgular.
- ✦ *Kerberos'u Taşlamak*, yalnızca bir kitap değil, aynı zamanda bir düşünme davetidir.

"Daha iyi bir dünya, daha çok okuyan insanlarla mümkündür."

DAHA
GÜZEL
BİR
İNSAN
DAHA
ADİL
BİR
DÜNYA
İÇİN...

*"Yolculuk,
insanın
daha iyi
duyduğu
yerlerden
başlar."*

ŞEHİRLER
YALNIZCA
MEKÂN DEĞİL,
İNSANIN
İÇ DÜNYASINA
AÇILAN
KAPILARDIR.

GEZİ / GÜNLÜK

Kuzeyin Sessiz Bilgeliği

Kopenhag / Danimarka Güncesi

İbrahim Halil ER

*"Kuzeyin serin
rüzgârı, insana
daha yavaş yaşamayı
öğretiyor."*

"Bazı şehirler konuşmaz, ama çok şey anlatır."

Kopenhag'a ilk adımımı attığımda, beni karşılayan şey gürültü değil, bir düzenin içinde akan sakin bir hayat oldu. Hava serindi, gökyüzü griye çalıyor, ama bu gri, insana hüznü değil, huzur veriyordu. Şehir, sanki acele etmeden yaşayan insanların ortak ritmiyle dalgalanıyordu.

Havalimanından şehir merkezine giderken pencereden gördüğüm manzara bile farklıydı. Düzgün yollar, bisikletliler, yeşil alanlar, suyla ü içe geçmiş bir kent... Kopenhag, ilk bakışta sadeliğiyle etkileyen, ama zamanla derinleşen bir şehir. Gösterişten uzak, ama kendine güvenen; soğuk iklime rağmen insanı ısıtan bir ruhu var.

Nyhavn'a doğru yürürken, rengârenk evlerin kanal boyunca sıralandığı o meşhur manzara karşımda açıldı. Suyu yansıyan renkler, yüzyıllardır aynı yerinde duran yelkenliler, kafelerde sohbet eden insanlar... Her şey, sanki bir tablonun içindeymiş gibi. Nyhavn, yalnızca bir turistik durak değil, Kopenhag'ın ruhunu hissettiren bir pencere.

Bu şehirde zaman, başka türlü akıyor. İnsanlar yürüyor, bisiklete biniyor, gülümseyor. Kimse koşmuyor, kimse bağırıyor. Belki de kuzeyin sessizliği, insana kendi sesini duyma fırsatı veriyor. Kopenhag, bana şunu hatırlattı: Hayat, daha azla da güzel. Daha sade, daha yavaş, daha bilinçli.

*"Uzaklara gitmek,
bazen kendine daha yakın olmaktır."*

*Kopenhag
güncesi
Daha yavaş,
daha derin,
daha gerçek...*

Kopenhag, kültürle iç içe bir şehir. Ulusal Müze'de Danimarka'nın tarihine tanıklık ederken, Rosenborg Kalesi'nde kralların izlerini sığıyor, Christiansborg'da bugünün demokratik yaşamına bakıyorsunuz. Her köşede geçmişle bugün arasında zarif bir köprü kurulmuş durumda.

Şehirdeki kitapçılar da ayrı bir dünya. Küçük, bağımsız kitapçılarda saatler geçirmek mümkün. Raflarda sadece Danimarkalı yazarlar değil, dünyanın dört bir yanından edebiyat eserleri sizi bekliyor. Bir fincan kahve eşliğinde kitaplara dalmak, Kopenhag'da zamanın en güzel kullamım biçimlerinden biri.

Tivoli Bahçeleri ise şehrin masalsı yüzü. Hem tarihi hem de modern eğlence anlayışını bir arada sunuyor. Akşam olunca ışıklarla süslenen bahçede yürümek, insanı çocukluk hayallerine götürüyor. Kopenhag, ciddiyetle neşeyi bir arada taşıyabilen nadir şehirlerden.

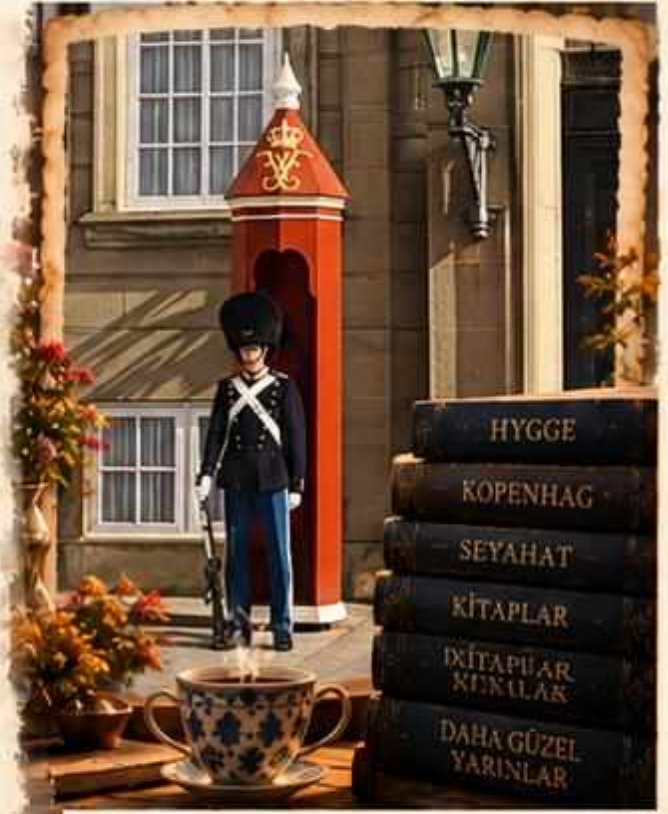
"Kopenhag'da mutluluk, büyük şeylerde değil, günlük hayatın küçük detaylarında gizli."

Şehirde en çok dikkatimi çeken şeylerden biri, bisiklet kültürü. Her yaştan insanın bisikletle ulaşım sağlaması, hem çevreye duyarlılığı hem de insan odaklı şehir planlamasını gösteriyor. Bisiklet yolları, trafikten daha kalabalık; ama herkes birbirine saygılı. Bu, Kopenhag'ın sadece fiziksel değil, aynı zamanda kültürel bir düzeni benimsediğinin kanıtı.

Kanal turlarına katıldığınızda, şehri sudan görmek başka bir deneyim sunuyor. Modern mimari ile tarihi yapılar yan yana, ama hiçbir zaman birbirinin önüne geçmiyor. Kopenhag, geçmişini korurken geleceğe de umutla bakıyor.

"Kuzey, insana soğuk değil, berraklık verir."

Her yolculuk, insanın içindeki dünyayı da genişletir.

Gezi Notları

Nyhavn

Rengârenk evler, kanallar ve şehrin kalbi.

Tivoli Bahçeleri

Tarihi atmosferiyle büyüleyen bir durak.

Christiansborg

Tarih, siyaset ve mimarinin buluştuğu yer.

Rosenborg Kalesi

Kraliyet tarihinin izinde.

Ulusal Müze

Danimarka'nın zengin geçmişi.

Kanallar

Şehri sudan keşfetmenin en güzel yolu.

Bisiklet Kültürü

Kopenhag'ın yaşam biçimi.

Kitapçılar ve Kafeler

Düşünmek, okumak, soluklanmak için...

İnsanlar

Sakin, saygılı ve gülümseyen.

Matematikçi ve Şair Olarak Ömer Hayyam

*Rasyonel aklın ve şiirsel sezginin
aynı mekânda buluştuğu bir hayat...*

 İbrahim ERYİĞİT

*"Dünya bir gölge,
bir hayal, bir esinti...
Gel, bu kısa ömürde
bir nebze huzur bulalım."*

Ömer Hayyam

Ömer Hayyam, sadece rubâîleriyle tanınan bir şair değil, aynı zamanda matematik, astronomi ve felsefe alanlarında derin izler bırakmış bir ilim adamıdır. Onun hayatı, aklın ve sezginin, bilimin ve edebiyatın aynı çatı altında nasıl buluşabileceğinin en güzel örneklerinden biridir.

Hayatı ve Dönemi

Ömer Hayyam, 1048 yılında Nişabur'da doğdu. Büyük Selçuklu döneminde yetişen Hayyam, Nişabur, Buhara, İsfahan gibi ilim merkezlerinde yaşadı ve dönemin önde gelen âlimleriyle temas etti. Hem ilim hem de edebiyat alanında kendini yetiştiren Hayyam, ömrü boyunca hakikati arayan, sorgulayan ve düşünmeyi hayat tarzı edinen bir münevver olarak tanındı.

Matematikteki Katkıları

Hayyam, üçüncü derece denklemlerin sınıflandırılması ve geometrik yöntemlerle çözümü konusunda önemli çalışmalar yaptı. Cebir ilmine getirdiği yenilikler, sonraki matematikçileri derinden etkiledi. Avrupa'da yüzyıllar sonra gelişecek olan cebirsel yaklaşımların temelinde, Hayyam'ın geometrik çözümleri bulunmaktadır.

Astronomi ve Takvim

Ömer Hayyam, Selçuklu hükümdarı Melikşah'ın emriyle kurulan heyette çalışarak, dönemin en hassas takvimlerinden biri olan Celâli Takvimi'nin hazırlanmasına katkıda bulundu. Bu takvim, güneş yılını oldukça doğru bir şekilde esas alıyor ve döneminin çok ilerisinde bir astronomi bilgisine dayanıyordu.

Felsefi Düşüncesi

Hayyam, varlık, bilgi ve insanın anlamı üzerine derinden düşündü. Onun felsefesi, kesin dogmalardan ziyade sorgulamaya, akla ve gözleme dayanır. Bu yönüyle hem döneminin ilmi atmosferini hem de kişisel arayışlarını yansıtır. Hayyam'ın düşüncesi, kesin cevaplar vermekten çok, insanı soru sormaya teşvik eder.

*Yıldızları hesaplayan bir akıl,
insanın kalbini de ihmal etmedi...*

Rubâilerinde Hayat

Ömer Hayyam'ı dünya çapında ünlü kılan, şüpheşiz rubâileridir. Bu kısa ama derin şiirlerde hayatın geçiciliği, zamanın akışı, aşk, şarap, dostluk ve insanın varoluş sancısı işlenir. Rubâileri, yüzyıllar boyunca farklı dillerde okunmuş, Nice Fitzgerald'ın İngilizceye yaptığı çeviriyle banda da büyük ilgi görmüştür. Ancak Hayyam'ın rubâileri sadece zevk ve eğlenceye davet değildir; aynı zamanda insanın fani oluşunu hatırlatan, hayatı daha derin yaşamaya çağırان birer hikmettir.

Günümüzde Ömer Hayyam

Bugün Ömer Hayyam, hem bilim tarihinin hem de dünya edebiyatının ortak mirası olarak kabul ediliyor. Onun hayatı, farklı disiplinlerin bir arada nasıl var olabileceğini gösteren ilham verici bir örnektir. Hayyam, bize ilmin soğuk bir akıl egzersizi değil, hayatı daha iyi anlama çabası olduğunu hatırlatır.

*"Bir gün gelecek,
bu hesaplar da susacak,
Yalnızca gönül bırakacak
izini..."*

Ömer Hayyam

*"Ne geldiysek bir rüyadan,
Ne kalacaksa bir hatıradan..."*

Ömer Hayyam

SON SÖZ

Ömer Hayyam, göklerin düzenini hesaplarken, yeryüzündeki insanların kabline de dokunmayı başarmış nadir şahsiyetlerden biridir. O, bize yalnızca sayılarla değil, kelimelerle de düşünmeyi; yalnızca bilgiyi değil, anlamı da aramayı öğretir.

DAHA
GÜZEL
BİR
İNSAN
DAHA
ADİL
BİR
DÜNYA
İÇİN...

"İnsan
unutabilir...
Ama iyilik
unutmaz."

HİKÂYE

Kuşların Fısıldadığı İyilik

Nilüfer KABALI BULUT

"Sen, unutulmaları unutmadın.
Şimdi biz de seni hiç unutmayacağız."

Şehrin kenarında yaşayan Ahmet adında bir adam vardı. Kimi kimsesi yoktu. Hiç evlenmemişti. Fabrikadan emekli olan Ahmet Bey her sabah eline küçük küreğini, fırçasını ve bir bidon su alır, doğruca şehrin mezarlığına giderdi. Ama o, kendi yakınlarının mezarını değil; yıllardır ziyaret edilmeyen, otlar arasında kaybolmuş, isimleri bile silinmeye yüz tutmuş kimsesiz mezarları temizlerdi.

Bir gün mezarlığın karşısında oturan Serkan isimli bir çocuk ona sordu: "Amca, sen neden her gün buraya geliyorsun?" Adam gülümsedi. "Var evladım..." dedi. "Sen göremiyorsun."

"Kim?" Adamın gözlerindeki ışık derinleşti. "Kuşlar."

Ahmet Bey, elindeki kuru yaprakları usulca toplarken konuşmaya devam etti: "Her sabah buraya geldiğimde kuşlar ayrı yere konuyor. Önce şu ağaçta, sonra şu taşın üzerine... Sanki bana, 'Bugün bu mezarı da temizler misin?' diyorlar."

Serkan kuşların civıltısını dikkatle dinledi. İlk kez o sesler ona sıradan bir ötüş gibi gelmedi. Sanki kuşlar şöyle diyordu: "İnsan unutabilir... Ama iyilik unutmaz." O günden sonra Serkan da Ahmet Bey'e yardım etmeye başladı. Her temizlenen mezarın ardından kuşlar biraz daha neşeli ötüyor, mezarlık sanki biraz daha canlanıyordu.

Yıllar sonra Ahmet Bey hayata gözlerini yumdu. Cenazesi çok kalabalıktı. Şehirdeki herkes onu kimsesiz mezarları temizlemesiyle tanımıştı ve sevmişti. Sevenleri onu yıllarca emek verdiği mezarlığa defnetti. Cenaze bittikten sonra herkes yavaş yavaş ayrılırken, yüzlerce kuş gelip mezarının çevresindeki ağaçlara kondu.

Kimse onların ne söylediğini anlayamadı. Ama Serkan, artık büyümüş genç bir adam olarak gözlerini gökyüzüne kaldırdı ve gülümsedi. Çünkü kuşların ne fısıldadığını biliyordu: "Sen, unutulmaları unutmadın. Şimdi biz de seni hiç unutmayacağız."

İYİLİK,
UNUTULMUŞ
OLANIN
BAŞINDA DA
SESSİZCE
NÖBET TUTAR.

UNUTULANLAR
DA
BİR ZAMANLAR
SEVİLDİ

"İnsan
unutabilir...
Ama iyilik
unutmaz."

DENEME

İç Çekişmeler

Songül ÖZEL

*“Zamanın akışına bırakmalı
sanki bazı şeyleri.”*

Zaman hızla ileri akarken insan yavaşça geçmişe dönüyor sanki. Bense ne ilerideyim ne de geçmişte. Bugün denen bir girdabın içinde dönüp duruyorum. İleri ileri bir geri miydi hayat diye düşünüyorum. İleri baksam da belirsiz geri baksam da. Yönüm nedir, nerededir bu gidişler bilemiyorum.

Zamanın akışına bırakmalı sanki bazı şeyleri. Bir ırmağın akışı gibi derinden ve kaygısız, bir denizin hırçın dalgaları gibi keskin ve korkusuz. Ya da bir kartalın gökyüzünde süzülüşü gibi mağrur ve kararlı.

Bazen de bir saatin tik takları gibi düzgün, bir annenin feryadı gibi içten ve merhamet dolu. Bir ölünün yakıycısına teslim olması gibi belki de hiç düşünmeden, umarsızca kendini bırakmak akışa. Dedim ya akışa bırakmak gerek bazen.

Hep koşturuyoruz, nereye bilmem. Sanki arkadan bizi kovalayan varmış gibi. Aslında hayat koşturuyor bizi diye düşünebilirsiniz ama neden bu kadar hızlı koşuyoruz ki? Neden bu kadar ağır yüklerle koşmaya çalışıyoruz ki?

Önce yüklerimizden kurtulalım. O kadar çok gereksiz yüklerimiz var ki... En başta beklenti yükü, sonra kaygı yükü, bir de günah yükü sırtımızda. Hele bir de günah yükü sorma gissin. Hadi şimdi taşı bakalım taşıyabilirsen.

Beklenti yükünü rızaya, kaygı yükünü şükre, günah yükünü de sevaba çevirebilirsek eğer kurtuluruz bu yüklerden. O zaman koşmaya da gerek kalmaz. Ağır ağır gidersin yolunda. Bu yolda ne taş çıkar karşına ne de diken. Bir çiçek bahçesinde gezer gibi koklaya koklaya gezersin. Durur durur koklarsın çiçekleri. Akışa bırakırsın kendini.

*“Hayat bazen
beklemekle değil,
bırakmakla
güzelleşir.”*

*“Ah bir
atabilsek şu
yükleri
sırtımızdan!”*

SÖZ
DÜŞÜNCE
EYLEM
DENGİ
HUZUR
İNSAN

*“Ah bir atabilsek
şu yükleri
sırtımızdan!”*

DAHA
SAKİN
DAHA
DERİN
DAHA
GERÇEK...

"Güven,
insanın
kalbine
yerleşen
en sessiz
ama en güçlü
dayanaktır."

Güven ve Gözyaşı

Kâni AYVAZ

Bir damla yaştır sağılan, akıp gider hayat,
Gâh feryatla inler ruh, gâh sessizce zayıat.
Sızlanmak nafilendir, devran dönmez yerinde,
Kamçılanır hıçkırık, kalbin kandilinde.

Kadim ihtilalin vardır elbet bir ilacı,
Söndürür bu nar-ı aşkı, dindirir bu acı.
Gâh bir avuç duayla arşa çıkar ellerin,
Gâh hasretle kavrulur, susar dertli dillerin.

Şu fani bedestanda varsa gerçek yoldaşın,
Korkma artık zulmetten, dik durur her an başın.
Dostluk denen o kale, en sarsılmaz güvenin,
Zırhıdır bu hayatın, rüzgârın bükülmezin.

"Bazı şiirler,
insanın kalbine konan
ışık gibidir..."

Sonbahar Duası

Kâni AYVAZ

Dökülen her yaprakla biraz daha anladım,
Vazgeçmek bazen de bir duadır Rabbim.
Rüzgâr savururken eski günlerimi,
Sen, kalbime yeni bir ümit ver ne olur.

Solan her yaprak, geçen bir ömre benzer,
Ama her son, yeniden başlar seninle.
Hüzün de senin, huzur da senin,
Gönlümü her mevsim sana emanet ettim.

Sonbahar, bana ayrılığı değil,
Teslimiyeti öğretti.
Dökülen yapraklar gibi ben de,
Sana daha çok yaklaşmak istiyorum.

"Her mevsim bir imtihan,
her düşünüş bir dönüşür."

Dökülen yapraklar,
bazen kayıp değil,
yere yazılmış bir duadır."

Langston Hughes'un “Adalet” Şiiri

Zulme karşı bir şiir, insanlık adına bir çağrı...

Av. Ali AKKANAT

Amerikan edebiyatının en güçlü seslerinden biri olan Langston Hughes, yalnızca bir şair değil, aynı zamanda insan hakları mücadelesinin de yılmaz bir savunucusudur. 1902 yılında Missouri’de doğan Hughes, *üçüncü*, özellikle Afrikalı-Amerikalıların yaşadığı ayrımcılığı, eşitsizliği ve adaletsizliği eserlerinde güçlü bir şekilde dile getirmiştir. Şiir, onun bu mücadelesinin sembol metinlerinden biridir.

Şiirin Gücü ve Adalet İmgesi

Okuduğumuz “Justice” şiiri, adaletin klasik simgesi olan “gözleri bağlı kadın” imgesini merkezine alır. Hughes bu imgeyi yaşarken, sokakta, okulda, işte yani hayatın her alanında adalet arayan insanların deneyimiyle buluşturur. Şiirde, siyahların maruz kaldığı haksızlıklar, adaletin gecikmesi ve insanlık onurunun çığnemesi derin bir duyarlılıkla işlenir.

Hughes’a göre adalet, bir lütuf değil, herkesin doğuştan hakkıdır. Onun şiiri, yalnızca mahkeme salonlarına değil, toplumun tamamına seslenir. Adaletin gözlerinin altından artık gören gözler değil, “iltihaplı yaralar” vardır. Bu güçlü imge, adalet kurumlarının gerçekte görmediği ya da görmek istemediği acıları çarpıcı biçimde ortaya koyar.

Langston Hughes (1902-1967)

Amerikalı şair, yazar ve sosyal aktivisttir. Harlem Rönesansı’nın en önemli isimlerinden biridir. Eserlerinde Afrikalı-Amerikalıların yaşamını, sosyal adaleti, eşitliği ve insan onurunu güçlü bir şekilde işlemiştir.

*“Ben de Amerika’yım.
Karanlıkta saklanan, ama yine de
şarkı söyleyen bu toprakların sesiyim.”*

Langston Hughes

Tematik Özellikleri

“Adalet” şiiri; ırkçılık, ayrımcılık ve eşitsizlikle eleştirel bir dille yüzleşir. Sade ama etkili bir dil kullanır. Hughes’un şiiri, yalnızca geçmişin değil, günümüzün de bir çağrısıdır; adalet, insanlık onurunun temelidir.

*“Gerçek
adalet, her
insanın
görülmesidir.”*

*“Adalet, yalnızca mahkeme salonlarında değil,
hayatın her alanında olmalıdır.”*

DAHA
GÜZEL
BİR
İNSAN
DAHA
ADİL
BİR
DÜNYA
İÇİN...

"Sanat,
insanın
görünmeyi
görebilme
cesaretidir."

SÖZ
GÖRÜNTÜ
SAHNE
İNSAN
HİKÂYE
HAYAT

İYİ
HİKÂYELER,
DAHA İYİ
İNSANLARA
AÇILAN
KAPILARDIR.

TV / SİNEMA

Perde Arkası: TV / Sinema / Tiyatro

Hikmet Azer

"Her hikâye, insanın kendini yeniden arayışıdır."

Televizyon, sinema ve tiyatro... Üç farklı sahne, aynı insana, aynı dünyaya, aynı sorulara bakar. Biri evimizin sessizliğine konuk olur, biri karanlık bir salonda bizi ortak bir duyguda buluşturur, diğeri ise canlı bir nefesle, tam karşımızda var olur. Üçü de insanın hikâyesini anlatır; ama her biri zamanı, mekânı ve izleyiciyi farklı bir biçimde deneyimler.

Televizyon, gündelik hayatın içine sızarak uzun soluklu bir anlatı kurar. Karakterlerle birlikte yaşar, onların sevinç ve kırılganlıklarına haftalar, aylar, hatta yıllar boyunca tanık oluruz. Bu süreklilik, izleyicinin hafızasında güçlü bir yer eder; çünkü hayat da böyledir, parçalar hâlinde ve zamana yayılmıştır.

Sinema ise zamanın yoğun hâlidir. İki saatlik bir yolculukta bizi başka hayatlara taşır, uzak coğrafyaları, farklı insanları ve hiç yaşamadığımız duyguları bize yaşatır. Büyük perdede gördüğümüz her kare, yalnızca bir görüntü değil, aynı zamanda zamanın içinden süzülen bir hatıradır. Sinema, hayatın içinden seçtiği anları büyütür, bize kendimizi daha derin bir aynada gösterir.

Tiyatro ise tüm bu anlatı biçimlerinin köküdür. Sahnedeki canlı insan, izleyiciyle aynı havayı solur. O an, orada, birlikte var oluruz. Tiyatro bize şunu hatırlatır: Hikâye yalnızca ekranda ya da perdede değil, insanın insana bakışında da doğar. Sahne, hayatın en yalın hâlidir; ne fazla süsü, ne de geri sarma düğmesi vardır.

Aynı sahnede,
daha iyi bir insan
mümkündür.

"Perdede gördüğümüz
başkalarının hayatı değil,
kendi içimizde
sakladığımız ihtimallerdir."

İNCELEME

Görüntünün Hafızası

Görüntü, çağımızın en güçlü hafıza biçimidir. Bir sahne, bir bakış, bir sessizlik bile yıllar sonra zihninizde canlanabilir. Televizyon dizileri, sinema filmleri ve tiyatro oyunları, yalnızca eğlence sunmaz; toplumsal belleğin de bir parçasını oluşturur. Bir dönemin ruhunu, insan ilişkilerini, kaygılarını ve umutlarını, en çok bu anlatılar sayesinde hatırlarız.

Görüntü, bazen unuttuğumuz bir duyguyu yeniden çağırır, bazen de hiç yaşamadığımız bir hayatı bize düşündürür. Bu nedenle ekran ve sahne, yalnızca bugünü değil, yarını da biçimlendirir. Çocukken izlediğimiz bir sahne, yetişkinliğimizde hayata bakışımızı değiştirebilir. Sanatın gücü, tam da bu beklenmedik izlerde saklıdır.

Sahne ve Hakikat

Tiyatro, hakikate en yakın durandır. Çünkü tiyatrodaki hiçbir şey gizlenemez; seyirci, oyuncunun nefesini duyar, heyecanını hisseder, hatta bazen hatalarını bile paylaşır. Bu açıklık, tiyatroyu özel kılar. Hayat da zaten böyledir; kusurlu, öngörülemez ve canlı.

Sahne, bize empati kurmayı öğretir. Başka birinin yerine geçmeyi, başka bir hayatı anlamayı mümkün kılar. Tiyatro, yalnızca bir oyun değil, insanı insana yaklaştıran bir köprüdür. Ve belki de bu yüzden, her çağda varlığını sürdürmüştür.

Ekranla Kurulan Mesafe

Günümüzde ekranlar hayatımızın merkezinde. Televizyonlar, bilgisayarlar, telefonlar... Her an bir görüntüyle, bir hikâyeyle karşılaşıyoruz. Bu bolluk, bize büyük bir imkân sunsa da, aynı zamanda bir mesafe de yaratıyor. Ekranda izlediğimiz hayatlar, çoğu zaman gerçekliğin yalnızca bir yüzünü gösteriyor. Bu yüzden izlerken sorgulamak, düşündüğümüzü korumak ve kendimize alan açmak önemlidir.

Televizyon, sinema ve tiyatro, doğru bakıldığında hayatı anlamamız için güçlü araçlardır. Yeter ki onları yalnızca tüketilen bir eğlence olarak değil, üzerine düşünülmesi gereken bir buluşma olarak görelim.

"Ekranlar çoğalıyor, ama asıl mesele daha çok izlemek değil, daha derin görmek."

"İyi bir sahne, insanı kendine döndüren sessiz bir sorudur."

Aynı hikâyelerde daha iyi yarinlara...

Kısa Notlar

- Televizyon, hayatın sürekliliğini hatırlatır; sinema, zamanı yoğunlaştırır; tiyatro, canlılığın eşsiz deneyimini sunar.
- Her hikâye, izleyicinin kendi hayatına açılan bir kapıdır.
- Daha iyi bir toplum için, daha iyi hikâyelere ihtiyacımız var.

Hikmet Azer

Hikmet Azer, edebiyat, sinema ve tiyatro arasındaki ilişkiler üzerine yazılar kaleme almaktadır. İnsan hikâyelerine, toplumsal meselelere ve sanatın hayatımızdaki yerine odaklanır. Simurg Edebiyat Dergisi'nde kültür ve sanat yazılarıyla yer almaktadır.

Sanat, daha iyi bir dünyayı hayal edebilmek için vardır."

GERÇEK
BAZEN
EN
BÜYÜK
SENARYO-
DUR.

"İnsan
sadece
izleyici değil,
aynı zamanda
hikâyenin
sorumlusudur."

SİNEMA
HAYATI
AYDINLATIR,
SADECE
PERDEDE
DEĞİL,
VİCDANDA
DA.

DAHA
İYİ BİR
DÜNYA
DAHA İYİ
HİKÂYELERLE
MÜMKÜNDÜR.

◆ SİNEMA / SENARYO

KREDİ

1. Bölüm

Fehmi DEMİRBAĞ

"Erişim özgürlüktür. Hiçbir şeye sahip olmayacaksınız ve mutlu olacaksınız!"

Geniş, steril, minimalist bir akıllı daire. Duvar panelleri soğuk gri tonda. Yatakta yatan ADEM (40'lı yaşların başında, yorgun yüz hatları, bakımlı ama ruhu çekilmiş bir teknokrat) çalan alarmla telaşla uyanır.

Pencerenin ardında Manhattan'ın gotik silüeti. Devasa, kurşuni bulutlar gökyüzünü boğmaktadır. Şimşekler birbirini kovalar, gök gürültüsü camları zangır zangır titretir.

Adem yataktan fırlar, pencereye koşar. Dışarıda insanlar kafalarını ellerine alıp koşuşturmaktadır; ancak aşağıda tek bir damla bile yağmur yoktur. Asfalt tamamen kuru, tozlu ve çatlamış durumdadır. Gökyüzü gürültülüdür ama toprak susuzdur.

Adem otoparka iner. Kendi lüks, elektrikli aracının ekranına yaklaşır. Batarya simgesi KIRMIZI yanıp sönmektedir. Yoğun kongre hazırlıkları ve gece boyu süren son dakika rapor revizyonları yüzünden aracını şarja takmayı kendi unutmuştur.

ADEM
(Kendi kendine)
Lanet olsun...

Telefonuna davranır, rezidansın özel asistanını arayıp VIP sınıfı otonom bir taksi çağırır.

Siyah, cam kaplı otonom bir VIP taksi sessizce yanaşmıştır. Kapısı yukarı doğru hidrolik bir sesle açılır. Adem arka koltuğa biner; koltuk anında vücut ısısına göre şekil alır.

Ön konsoldaki ekrandan yapay zekâ asistanının pürüzsüz ve mekanik sesi yükselir:

YAPAY ZEKÂ ASİSTANI (DIŞ SES)

Günaydın, Edim Bey. Satan Hotel rotası hesaplandı. VIP statünüz doğrultusunda konfor önceliklendirildi.

"Gökyüzü gürültülüdür ama toprak susuzdur."

"Karbon ayak izinizi düşürün, toplumsal geleceğe omuz verin."

⚠ SİSTEM UYARISI:

Talep ettiğiniz çöreğin un tedarik zincirinde karbon eşik sınırı %4 aşılmıştır. Satın alma işlemi, 'Gelecek Nesil Telafi Fonu'ndun 12 puanlık karbon borçlanmasıyla gerçekleştirilmiştir.

"Programlanabilir CBDC ile güvenli, şeffaf ve suçsuz bir ekonomi!"

Taksinin camından dışarı akıp giden Manhattan manzarası...
Gökdelenlerin cephelerini kaplayan devasa, parlak holografik reklam panoları göz alıcı renklerle yanıp sönmektedir:

"Erişim özgürlüktür. Hiçbir şeye sahip olmayacaksınız ve mutlu olacaksınız!"
"Karbon ayak izinizi düşürün, toplumsal geleceğe omuz verin."
"Programlanabilir CBDC ile güvenli, şeffaf ve suçsuz bir ekonomi!"

Ön konsoldaki robot kol, suya damlatılan bir kimyasal tabletle anında kahve ve çörek ikramı hazırlar. Adem ödemeyi akıllı bilekliğindeki merkezi dijital cüzdan (CBDC - Programlanabilir Para) ile onaylamak üzere sensöre yaklaşıyor. Sensörün o tanıdık onay yeşili yanıp sönmek üzereyken, ekran aniden saniyenin onda biri kadar şiddetli bir turuncu-kırmızı renge döner, hafif ve tiz bir uyarı sesi duyulur:

SİSTEM UYARISI: Talep ettiğiniz çöreğin un tedarik zincirinde karbon eşik sınırı %4 aşılmıştır. Satın alma işlemi, 'Gelecek Nesil Telif Fonu'ndan 12 puanlık karbon borçlanmasıyla gerçekleştirilmiştir.

Otoyoldaki radyodan şu resmî anons yankılanır:

RADYO (DIŞ SES)

Atmosferik ses dengelemesi kotalara dahildir. Bireysel karbon salınımı limitlerini aşan bölgelerde doğal yağmur pencereleri askıya alınmıştır. Kredi takviyesi için dijital cüzdanınızı güncelleyin.

Geçmişin Gölgesi

Adem stresle şık tabletini açar, sunum notlarını gözden geçirmek isterken dalgınlıkla 'HATIRA BELLEĞİ' klasörüne tıklar. Geçmişine göz gezdirmektedir. Üniversite yıllığına geldiğinde, çok sevdiği eski bir sınıf arkadaşının, Salma'nın fotoğrafıyla karşılaşır. Fotoğrafın altında 'Yıl 2015' yazmaktadır.

Salma aslen Türk kökenli bir Ürdünlüdür; babası ise küresel sularda dev gemilerde kaptanlık yapan biridir. Bir seferde Avrupa'nın nükleer ve kimyasal atıklarını gemisine yüklemiş, Somali açıklarına boşaltması emredilmiştir. Kaptan baba bu ahlaksız emre itiraz etmiş, ardından gelen süreçte bir de İsrail'e çelik taşıması istenmiş; o, Filistin'deki zulmü kabullenmediğinden bu talebi de kesin bir dille geri çevirmiştir. Babasının bu onurlu duruşu, ailenin meslek hayatında son derece sıkıntılı, dışlanmış bir sürecin fitilini ateşlemiştir. Salma da o dönem parlak bir öğrenci olmasına rağmen bursları kesilerek okuldan uzaklaştırılmış ve ikilinin yolları tamamen kopmuştur.

Adem ekranda geçmişe dalmışken, tablet ani, sarsıcı ve kırmızı bir uyarı verir: **GÜVENLİK UYARISI:** Eskiye fazla karıştırıyorsun. Hafıza belleği güvenlik protokolü gereği 15 yaş ve üzeri olarak sınırlandırılmıştır. Kurumsal yetkiniz dahilinde bu dosya kısıtlanmıştır.

Satan Hotel'de Karşılaşma

Taksi, devasa siyah camları ve holografik 'Ortak Gelecek Mutabakatı' amblemiyle parıldayan Satan Hotel'in önüne yanaşır. Adem VIP kapıdan içeri adım atmak üzereyken, otel güvenlik çemberini zorlayan, üstü başı hırpalanmış bir kadın 'Açım! Sesimizi duyun!' diye bağıarak güvenlik robotlarıyla boğuşmaya başlar. Bu kadın Salma'dır...

Güvenlikler kadını iterken, Adem kadının yüzüne bakar ve dehşetle donakalır. Göz göze gelirler. Salma, Adem'in yakasındaki 'Uyum Komitesi' rozetini ve statüsünü anında görür; gözlerinde hayal kırıklığı ve öfke parlar. Kargaşadan yararlanarak hızla kalabalığa karışıp uzaklaşır.

"Açım! Sesimizi duyun!"

"Eskiye fazla karıştırıyorsun.
Hafıza belleği güvenlik
protokolü gereği
sınırlandırılmıştır."

Karakterler / Dünya

ADEM

40'lı yaşların başında, başarılı bir teknokrat. Uyum Komitesi üyesi, sistemin sadık bir memurudur.

SALMA

Türk kökenli bir Ürdünlü. Adalet duygusu yüksek, sistemin mağdurlarından biridir.

SATAN HOTEL

Küresel elitlerin buluşma noktası.

CBDC

Programlanabilir dijital para.

UYUM KOMİTESİ

Sistemin denetim ve sadakat mekanizması.

"Adaletin gözlerinin altında
artık gören gözler değil,
"iltimati yaralar" vardır."

"Erişim özgürlüğünün
aslında bir kiralık
hayat köleliği olduğunu..."

KİTAPLAR
SADECE
OKUNMAZ,
AYNI
ZAMANDA
İNSANIN
İÇ DÜNYASINI
İNŞA EDEN
SESSİZ
DOSTLARDIR.

*“İyi kitaplar,
insanı
daha iyi
bir insan
yapar.”*

BİR
TOPLUMUN
KÜLTÜR
SEVİYESİ,
KİTAPLARA
VERDİĞİ
DEĞERLE
ÖLÇÜLÜR.

KİTAP / DÜŞÜNCE

Bir Kitap Ne Kadar Kaşelenir?

Mahmut Celal Özmen

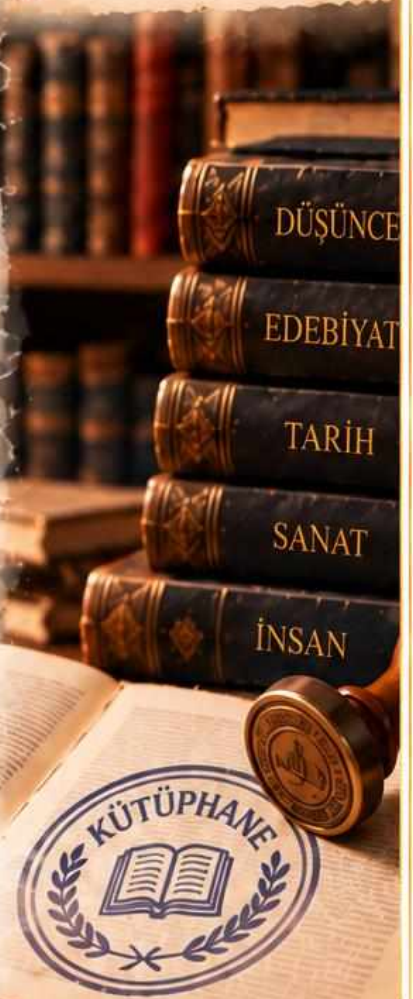
*“Kitaplara vurulan her mühür,
aynı zamanda bir zihne açılan kapıdır.”*

Kitaplar, yalnızca sayfaların bir araya gelmesiyle oluşan nesneler değildir; onlar, bir medeniyetin hafızası, bir insanın yol arkadaşı, bir toplumun kültürel mirasıdır. Bir kitabın kapağına, iç sayfalarına vurulan kaşe ise çoğu zaman görünürde küçük bir işaret gibi dursa da, aslında büyük anlamlar taşır. O kaşe, bu kitabın bir kuruma ait olduğunu, bir kütüphanede yaşadığını, başkalarıyla da buluşacağını anlatır.

Peki, bir kitap ne kadar kaşelenir? Sadece kütüphane mührüyle mi? Yoksa zamanın, okurun, düşüncenin mührüyle mi? Resmi kaşeler kitabın aidiyetini gösterir, ama asıl kaşeyi okur vurur. Okunan her satır, altı çizilen her cümle, sayfa kenarına düşülen her not, kitabın ruhuna işlenen görünmez mühürlerdir. Bir kitabı gerçekten kaşelemek, onu sahiplenmek, onunla düşünmek, onu hayatın içine katmaktır.

Ne yazık ki bugün kitaplara yalnızca fiziki bir nesne gibi bakılıyor; raflarda süs, masalarda aksesuar, sosyal medyada bir fotoğraf malzemesi olarak. Oysa kitap, kaşelenmek için okunmayı bekler. Tozlu raflarda unutulmuş, sayfaları hiç çevrilmeyen bir kitabın kaşesi eksiktir. Kaşe, kitabı yaşayan kılar; kitabı, insanlarla, mekânlarla ve zamanla buluşturur.

*“Her okunan kitap,
ruha vurulan yeni
bir mührdür.”*

*“Gerçek kaşe,
bir kitabın kalplerde
açtığı izdir.”*

*Kitaplar,
daha iyi bir dünyanın
mümkün olduğuna
dair en güzel
kanıtlardır.*

Okumak ve Yazmak Hakkında

Ali Rıza MALKOÇ

Daha önceleri, yazılı ifade sanatı olarak, hece şiirini yoğun bir ölçüde tercih ediyordum. O zamanlar da “şiir karın doyurmuyor arkadaş” diye sloganik tepki verenler oluyordu. Sonraları şiir yazmakla birlikte ağırlığını; deneme, makale, mektup, öykü, roman, anı ve özdeyişlere verdim.

Karnı bir türlü doymayanlar, yine gizli-açık bireysel görüşlerini sıraladılar, benzer tepki verdiler. Fakat alternatif de üretmediler. Başkalarının hazırlayıp sunduğu, dayattığı, hiçbir sorunu çözmeyen, mantıklı bir açıklamayı ve gerekçesi olmayan bir gündemin sözcüsü, savunucusu veya tepki vereni olmak zorunda değiliz. Gündemi biz belirleyelim, haklıysak sürdürüelim. İhtiyacı olan alır, anlamayan, anlamak istemeyen de tepki gösterir. Bilimsel, somut, planlı, metotlu ve yazılı bir çözüm arayışı; diğer güncelik politik kazanç amaçlı önerilerden, her zaman daha kalıcı ve hayırlıdır.

*“Her kitap,
içimizde eksik kalan
bir harfi tamamlar.”*

15 yaşından, 60 yaşına kadar; 45 yıldır teknik, sosyal, edebî, teknolojik, bilim, sanat, sosyoloji, psikoloji, tarih, hukuk ve felsefe ağırlıklı okuma ve yazma uğraşı içerisindeyim. Bu çaba, vakit geçirmek ve hobi çalışmasından öte bir niyet ve eylemdir. Tam “yeter artık okuyacağım bir şey kalmadı, yazmalarım da çok yönlü şekil aldı, nokta koymalıyım” derken, karşıma yeni bir anlatım, kelime, kavram, öneri ve bakış açısı çıkıyor ve noksanlığım olduğunu hissediyorum.

Özel bir çetele tutmadım, not almadım. Farklı alanlarda; kitap, dergi, akademik rapor, bitirme tezi, yüksek lisans tezi, doktora tezi vb. çeşitlikte en az 6-7 bin civarında yazılı çalışmanın elimden ve zihin süzgecimden geçtiğini tahmin ediyorum. Ve önerim odur ki; bir insanın mesleği ve uğraşı, yönelimi, eğilimi, deneyimi ne olursa olsun, farklı alanlarda, 50 yaşına kadar en az 1000 kitap okumalıdır diye bir tespitte bulunmak istiyorum.

*“Okumak,
başkasının
penceresinden
dünyaya bakmak,
yazmak ise
kendi penceresini
açmaktır.”*

Bireysel yeterli bir bilinç ve olgunluk oturmadan; aile birliği, komşuluk bilinci, iş ahlakı, demokrasi bilinci, hukuk bilinci, birlikte yaşam ve dayanışma bilinci, paylaşma bilinci, yurttaşlık bilinci oluşmuyor. Ve insanseverlik, yurtseverlik, evrensel ve yerel aidiyet bilinci de taklit, gösteriş ve dayatmadan öte geçemiyor. Bilinç ve algıda oluşan; tutarsızlık, kararsızlık, hazımsızlık, doyumsuzluk, yetersizlik, istikrarsızlık bertaraf edilmezse, katlayarak büyüyor ve tüm gezegene yayılıyor.

Okumadığım bir kitabı kütüphane raflarına yerleştirmedim. Farklı bir ortamda tutardım. Ve 10 üzerinden en az 7 puan vermediğim kitabı da arşivlemem. Okumadığım, sıra bekleyen kitaplar için, çalışma odamda yavru bir kitaplık oluşturdum ve “gözümün önünde olsunlar” düşüncesiyle okunma sırası bekleyen kitapları burada bulunduruyorum. Satın aldığım, yayıncılardan ve yazar dostlardan gelen eserleri bu kitaplıkta tutuyorum. Vakit buldukça okuyup değerlendiriyorum.

Şahsından, eserlerinden her ne kadar daha önce haberdar olsam da Sayın Sosyolog, Prof. Dr. Besim F. Dellaloğlu hocamızın eserleriyle geç tanışmış olmaktan dolayı üzgünüm ve mahcubum. Birkaç eserini okudum diğerlerini de temin ettim ve okunma sırasına girdiler. Youtube söyleşilerini de ilgiyle takip ediyorum. Gözlem, tespit, tahlil, analiz ve sentezleri ilginizi çekecektir. Her anlatıma da yüzde yüz katılmak zorunda değilsiniz. Cemil Meriç, Ahmet Hamdi Tanpınar, Nurettin Topçu ve benzeri yazar ve düşünürlerin eserlerini günümüze göre daha iyi anlamak ve yorumlayabilmek için, Besim F. Dellaloğlu'nun eserlerini de dikkatli okumanızı öneririm.

Hani bir bulmaca çözeriz de bazen noksan kalan bir harf ve kelime için saatlerce kafa yorunuz. Kitaplar da işte bu eksikliğimizi tamamlıyor. Öğrendiğiniz bir kelime, bilgi, kavram, formül ve açıklama; zihninizde yeri boş kalan bulmacayı tamamlıyor ve yolumza daha tutarlı, kararlı, azimli, huzurlu ve güvenli şekilde devam ediyoruz.

Kini kinle yıkayan, kiri kendi kiriyle örtmeye çalışan, mevcut bir düzene karşı çıkıp, daha niteliksiz bir düzenin mimarı olan anlayıştan ve insani yok sayan iradelerden kurtulma niyetiniz; ancak gösterdiğiniz yerinde ve meşru bir çabayla inandırıncı olacaktır.

Fotoğrafta gördüğünüz kitaplar, en fazla 2-3 ayda okunabilecek hacimdedir. Okudukça yorumlarınızı paylaşırım. Sizlere de öneri olarak sunayım istedim. Bayram yaklaşıyor. Şekeriniz, tatlıınız, muhabbetiniz bol olsun. Hediye alıp verirken, alternatif olarak kitapları da eklemeyi ihmal etmeyelim.

Keyifli ve verimli okumalar dilerim.

*“Yazı, insanın
zamana karşı
direnişidir.”*

KİTAPLAR
BİZE
BAŞKALARININ
HAYATLARIYLA
KENDİ
HAYATIMIZI
DAHA İYİ
ANLAMA
FİRSATI
VERİR.

Her iyi
roman,
insanın
kendi
hakikatine
doğru
yaptığı bir
yolculuktur."

EDEBİYAT
İNSANI
DAHA DERİN
DAHA GENİŞ
BİR İNSAN
YAPAR.

KİTAP / EDEBİYAT

Taklidin Trajedisi:

Mahmut Yesari'nin *Su Sinekleri*

Onur Emrullah ŞAVLIĞ

*"Su Sinekleri, bir devrin insanını anlatırken
dün bugüne uzanan aynayı da önümüze koyar."*

Mahmut Yesari'nin *Su Sinekleri*, Türk edebiyatında modernleşme sancılarının insan üzerindeki etkisini en çarpıcı biçimde anlatan romanlardan biridir. Eser, yalnızca belirli bir dönemin İstanbul'unu değil, taklit ve gösteriş üzerine kurulan yapay hayatların, insanı nasıl derin bir boşluğa sürüklediğini de gözler önüne serer. Genç kuşağın hayalleri, şöhret tutkusunu, Batı'ya öykünme arzusu ve sahiciliğini kaybeden ilişkiler, romanda ince bir alaycılıkla ve hüznle işlenir.

ROMANIN AYNASI

Romanda karşımıza çıkan karakterler, kendi hayatlarını yaşamak yerine, başkalarının hayatlarını taklit etmeye çalışırlar. Şöhret, zenginlik ve toplum içinde itibar görme arzusu, onların gerçek benliklerini gölgelemiştir. Mahmut Yesari, bu karakterler aracılığıyla, taklit üzerine kurulu bir hayatın ne kadar kırılabilir ve geçici olduğunu gösterir. *Su Sinekleri*, adeta suyun üzerinde gezinen ama derinliği olmayan hayatların romanıdır.

TAKLİT VE ÇÖKÜŞ

Modernleşme rüzgârıyla birlikte gelen yabancılaşma, romanda kişilerin hem kendilerine hem de topluma uzaklaşma yol açar. Taklit edilecek bir hayat buldukça, insan kendi özünden biraz daha uzaklaşır. Eserde, şöhretin cazibesıyla savrulan gençlerin hayal kırıklıkları, dönemin toplumsal eleştirisiyle iç içe geçer. Mahmut Yesari, taklidin sonunda kaçınılmaz olarak bir çöküş olduğunu, insanın sahicili olmayı başaramadığında mutluluğu da yitireceğini anlatır.

*"Taklit,
insanı başkası
gibi gösterir;
oysa insan,
kendi olduğu zaman
gerçekleşir."*

*"Su Sinekleri,
bir dönemin romanı
olduğu kadar,
her zamanın
insanına dair
tetik bir uyarıdır."*

DENEME / İNSAN

Eve Gelen Tanrı Misafirleri

Mesut ÖZÜNLÜ

"Kapı çalındığında, sadece bir misafir değil, belki de bize gönderilmiş bir iyilik gelir."

Misafir, evin bereketidir. Anadolu'nun kadim geleneğinde misafir, "tanrı misafiri" olarak görülür. Eve gelen her misafir, günlük hayatın koşuşturması içinde unuttuğumuz insanlığı hatırlatır bize. Yorgunluğumuza tebessüm, soframıza bereket, gönlümüze genişlik katar. Misafirlik, sadece bir gelenek değil; insanı insan yapan değerlerin başında gelir.

KAPI AÇMAK, KALP AÇMAK

Kapıyı açmak, çoğu zaman sadece birini eve davetmek değildir; kalbimizi de açmaktır. Gültüler yüzle karşılamak, ona vakit ayırmak, kimi zaman kendi derdimizi bir kenara bırakmaktır. Çünkü misafir, bize sabrı, paylaşmayı ve cömertliği öğretir. Evimize gelen kişi, bazen bir dost, bazen uzaktan gelen bir akraba, bazen de hayatın sürpriz bir armağanıdır.

SOFRADA ÇOĞALAN BEREKET

Sofra, insanları bir araya getiren en güçlü simgelerden biridir. Misafirle paylaşılan bir çay, bir lokma ekmek, çoğu zaman en zengin ikramlardan daha değerlidir. Çünkü önemli olan ikramın büyüklüğü değil, gönülden oluşudur. Paylaşılan sofralar, kırgınlıkları unutturur, yeni dostlukların kapısını aralar. Misafir, evdeki bereketi çoğaltır; az olanı bile yeterli kılar.

İNSANI İNSAN YAPAN

İnsan, başkalarıyla anlam kazanır. Misafirlik, bize yalnız olmadığımızı, hayatın paylaşıncı güzelleştiğini hatırlatır. Bazen hiç beklemediğimiz bir misafir, zor bir günümüzde moral olur; bazen de biz, gittiğimiz bir evde misafir olarak şifa buluruz. İnsan, insanın yurduudur. Eve gelen tanrı misafirleri, bize bu gerçeği tekrar tekrar hatırlatır.

*"Misafir,
soframıza bereket,
hanemize huzur,
gönlümüze insanlık
katar."*

*Hoş
geldiniz*

*"Bazen eve gelen
bir misafir,
insanın unuttuğu
iyi taraflarını
hatırlatır."*

*"Misafirlik,
insanın insana
açılan en güzel
kapısıdır."*

*Güzel insanlar,
her zaman
yolumuzu
aydınlatır.*

YOLCULUK
İNSANI
SADECE
BİR YERDEN
BİR YERE
DEĞİL,
KENDİSİNE
GÖTÜRÜR.

“İyi
hikâyeler,
insanın
yolumu
aydınlatan
küçük
ışıklardır.”

EDEBİYAT
YOLCULARI
AYNI
UFKA BAKAR,
DAHA GÜZEL
BİR DÜNYA
İÇİN
SÖZCÜKLERLE
YOL ALIRIZ.

ÖYKÜ

Bulutlar Pamuk Şekeri

Sibel ORHAN

“Bazı yolculuklar, insanın içindeki çocuğu
yeniden uyandırır.”

Pencereden dışarı bakan küçük bir kız vardı. Adı Defne'ydi. Saçları rüzgârda dağılan bulutlar kadar serbest, gözleri ise her şeyi merak eden çocukların o ışıklı gözlerindendi. İlk kez trene yolculuk yapıyordu ve içi içine sığmıyordu. Rayların tıktığı, sanki kalbinin ritmine karışıyor, her istasyonda yeni bir hikâyenin başlayacağını fısıldıyordu.

Tren ağır ağır hareket ederken şehir geride kaldı. Beton binalar yerini tarlalara, tarlalar yerini tepelerin ardında saklanan köylere bıraktı. Defne, camdan yüzünü dayadı ve gökyüzüne doğru baktı. Beyaz bulutlar, mavi göğün üzerinde pamuk şekerlerine benziyordu. Sanki birileri kocaman bir şekeri dükkanın gökyüzüne dökmüştü. Gülümseyerek mırıldandı: “Keşke bulutlardan birini alıp yiyebilsem...”

Karşındaki koltukta oturan yaşlı bir teyze onu duydu, tebessüm etti. “Bulutlar yenmez küçüğüm,” dedi, “ama bazen insanın içini tatlandırmaya yeter.” Defne, bu sözü uzun uzun düşündü. Haklıydı. Bulutlara bakmak bile insana mutluluk veriyordu.

Tren, tünellerden geçerken karanlık kısa süreliğine her şeyi yutuyor, sonra birden güneş tekrar beliriyor, manzara sanki daha da güzel oluyordu. Defne için her tünel, yeni bir sürprizin habercisiydi. Yolculuk, sadece gidilen bir yer değil, aynı zamanda keşfedilen duygulardı.

“Yol, bazen varacağın yeri değil,
kim olacağın öğretir.”

“Bulutlar pamuk şekeri
gibi...
İnsan, gökyüzünün de
mutlu olabileceğini
o zaman anlıyor.”

ÖYKÜ / YOLCULUK

Tren, Anadolu'nun sıcak topraklarında ilerledikçe penceredeki manzara değişiyor, ama Defne'nin gözlerindeki heyecan hiç azalmıyordu. Sarı ayçiçeği tarlaları, uzakta mor dağlar, küçük köy evleri, camilerin ince minareleri... Hepsi bir masalın parçası gibiydi. Defne, defterini açtı ve gördüklerini çizmeye başladı. Bulutlar, ağaçlar, trenin dumanı, hatta uzakta koşan bir köpek... Her çizgi, o yolculuğun hatırasıyla.

Yanındaki teyze, ona kendi çocukluk yolculuklarını anlattı. "O zamanlar pencereden bakar, bulutlara şekiller verirdik; bazen bir at, bazen bir balık, bazen de kocaman bir kalp görürdük. Çünkü hayal kurmak, yolculuğun en güzel yanındır," dedi. Defne, gülümseyerek sordu: "Peki siz hiç bulutlardan pamuk şekeri yaptınız mı?" Teyze kahkaha ile güldü: "Yapmadım ama sen yapabilirsin, hayalinde her şey mümkün."

Tren akşamaüstüne doğru küçük bir istasyonda durdu. Defne, pencereden dışarı bakarken istasyonda koşturan insanları, el sallayan çocukları, bavullarını taşıyan yolcuları izledi. Herkesin bir hikâyesi vardı, herkes bir yerlere gidiyordu. Kimileri sevdiklerine kavuşmaya, kimileri yeni başlangıçlara...

Yolculuğun sonunda Defne, gökyüzüne son bir kez baktı. Bulutlar hâlâ pamuk şekeri gibiydi, ama artık o sadece bir manzara değildi. O bulutlar, umutların, hayallerin ve güzel yarınların simgesiydi. Defne, kendi kendine söz verdi: "Büyüdüğümde de gökyüzüne bakmayı, bulutlara hayal kurmayı hiç bırakmayacağım."

Tren yolculuğu bittiğinde, Defne'nin kalbinde yeni yerler görme isteği, yeni insanlarla tanışma merakı ve en önemlisi, hayatın her zaman keşfedilecek güzelliklerle dolu olduğunu dair kocaman bir inanç vardı. Çünkü bazen, bulutlar gerçekten pamuk şekeri gibi olur ve insan, bu dünyada hâlâ masalların yaşadığını hatırlar.

*"Hayal kuran
her çocuk,
dünyayı biraz daha
güzel bir yere
dönüştürür."*

*Aynı raylarda
daha güzel
yarınlara...*

*"Uzaklar,
insanın içindeki
güzel duyguları
daha da büyütür."*

HAYALLERE
İSTASYON

HER
YOLCULUK
DIŞARIYA
DEĞİL,
İÇERİYE
DOĞRUDUR.

HİKÂYE

Derviş-1

İbrahim Halil ER

"Yol, insanı kendine götürür."

Orman, sonbaharın eşiğinde ağır bir sessizlik içindeydi. Yapraklar, sararmadan önceki son yeşilliğini taşıırken rüzgârın ince sesi ağaçların arasında dua gibi dolaşıyordu. Derviş, sırtındaki küçük heybesi, elindeki asası ve yüreğinde tarifi zor bir arayışla patikada ilerliyordu. Ardında bırakacağı bir köyü, varacağı kesin bir menzili yoktu; yalnızca içindeki sorular vardı. Yıllardır dinlediği sözler, okuduğu kitaplar, gördüğü güzeller, yaşadığı kayıplar onu aynı yere getirmişti: Hakikati aramak.

Ormanın derinliklerinde yürüdükçe sesler azaldı. Önce kuşlar sustu, sonra yaprakların hışırtısı inceldi. Derviş, sükûtin da bir dili olduğunu o gün daha iyi anladı. Çünkü insan, konuşmadığında değil, dinlemeye başladığında hakikate yaklaşırdı. Ağaçların arasından süzülen ışık, yere düşen her yaprağı ayrı bir işaret gibi gösteriyor, ona; "Git, daha ötesi var," diyordu.

"Bazen yol, kaybettiğini sandığın yerde kendini bulmaktır."

Günler sonra orman incelmeye başladı. Ağaçların arasında artık rüzgârın getirdiği başka bir koku vardı: Toprak, kum ve uzak diyarlara ait bir sıcaklık. Derviş, son ağacın gölgesinde durup geriye baktı. Orman, ardında bir hatıra gibi kalıyordu. Karşısında ise uçsuz bucaksız bir çöl, altın rengi sessizliğiyle uzanıyordu.

*"Çöl, insanı susuz bırakmaz;
asıl susuzluğun ne olduğunu
öğretir."*

İlk adımını kuma attığında, ayaklarının altında değişen zeminle birlikte kalbinde de yeni bir yolculuk başladı. Çöl, görüldüğü kadar boş değildi; her kum tanesi, bin yıllık bir hikâyenin sessiz tanığıydı. Güneş, başının üzerinde ateşten bir tac gibi duruyor, rüzgâr eserken uzaklardan kervanların çan sesleri duyuluyordu. Derviş, bu genişlikte küçüldükçe, kendisini daha çok hissediyordu.

Yolun üçüncü gününde, ufukta bir kervan belirdi. Yavaş yavaş yaklaşan develer, tozların arasından gölge gibi süzülüyordu. Kervanbaşı, dervişe su ikram etti, birlikte bir süre yürüdüler. Söz azdı, ama bakışlar çok şey anlatıyordu. Kervan, ticaret için yollardaydı; derviş ise gönlünün ticareti peşindeydi. Yolları bir süre aynıydı, sonra kervan doğuya, derviş güneye yöneldi. Ayrılırken kervanbaşı ona şöyle dedi: "Yolun açık olsun derviş, her yolcu kendi yükünü taşır."

Akşam olduğunda, derviş bir kayanın gölgesine oturdu. Ufukta kızıl bir güneş, kumların ardına yavaşça inerken gökyüzü, sanki başka bir âlemin kapısını aralıyordu. Derviş, heybesinden eski bir defter çıkarıp birkaç satır yazdı: "Bugün anladım ki, çöl insanı tüketmez, fazlalıklarından arındırır. Her adım, benden bir şeyi alıyor, ama aynı zamanda beni bana yaklaştırıyor."

Gece çökerken yıldızlar bir bir göründü. Derviş, başını göğe kaldırdı. O sonsuzlukta, kendi küçüklüğü nü değil, varlığın büyüklüğünü hissetti. Yolculuk daha yeni başlıyordu; çünkü asıl menzil, dışarıda değil, insanın içindeydi.

"Yol bitmez; insan, yürüdükçe çoğalır."

*"Asıl
menzil,
varılan yer değil,
insanın
kendi kalbidir."*

EDEBİYAT
KÜLTÜR
SANAT
DÜŞÜNCE
İNSAN
MEDENİYET

Sözün
kanatlarında
daha geniş
ufuklara...

HER
YOLCULUK
DIŞARIYA
DEĞİL,
İÇERİYE
DOĞRUDUR.

"Asıl
menzil,
varılan yer değil,
insanın
kendi kalbidir."

EDEBİYAT
KÜLTÜR
SANAT
DÜŞÜNCE
İNSAN
MEDENİYET

Sözün
kanatlarında
daha geniş
ufuklara...

HİKÂYE

Derviş, sabah namazından sonra yola düştü. Çöl, gece serinliğini yitirirken ufukta soluk bir kızılık belirmeye başlamıştı. Kumların üzerinde rüzgârın çizdiği ince dalgalar, sanki görünmeyen bir elin yazısı gibiydi. Her adımda ayağının altında şekil değişen bu yazının hakikatini -amma henüz okuyamıyordu.

Öğleye doğru, uzaklarda bir kervan görüldü. Develerin ağır ve ritmik yürüyüşü, çanların dingin sesi, çölün sessizliğini bir süreliğine doldurdu. Kervancılar onu aralarına aldılar. Yol uzun, güneş acımasızdı; fakat insan sesi, yolculuğun yükünü hafifletiyordu. Kervanın reisi, yaşlı ve tecrübeli bir adamdı. Dervişe sordu: "Nereye varırsın, yolcu?" Derviş gülümsedi: "Nereye çağırırsam oraya." Adam başını salladı: "Demek sen de yolun insanısın. Biz yük taşıyız, sen anlam. İkimiz de aramız aslında."

*"Yol, soruların çoğaldığı,
cevapların sadeleştiği yerdir."*

Günler, kum tepeleri ve vadiler arasında akıp gitti. Kervan, bir akşam üstü eski bir kervansaraya ulaştı. Yorgun develer çöktü, yolcular ateşler yakıtı. Gök, kızıla dönerken ufukta ince bir hilal belirdi. Kervansarayanın avlusunda, farklı diyarlardan insanlar aynı ateşin etrafında toplandı. Kimisi ticaretten, kimisi sevdasından, kimisi kaybettiklerinden bahsediyordu. Derviş daha çok dinledi. İnsanların sözlerinde, aslında aynı özlemin farklı yüzlerini görüyordu. Herkes bir şey arıyordu: kimi mal, kimi şöhrat, kimi huzur, kimi ise sadece bir yuva.

Derviş-1 / Devam

O gece, kervansarayanın avlusunda yıldızların altında uyumadı. Ateşin başında oturup göğe baktı. Yıldızlar, sonsuzluğun sessiz tanıklarıydı. Derviş içinden şöyle geçirdi: "İnsan da bir kervandır; doğumla yola çıkar, ölümle varır. Fakat asıl yolculuk, bu iki menzil arasında kalpte başlar."

*"Nice kervanlar gördüm;
yükleri ağırdı, ama en ağır yük,
insanın kendi nefsiydi."*

Ertesi gün kervan, çölün ortasındaki kuru bir vadiyi geçerken ansızın sert bir rüzgâr çıktı. Kumlar göğe yükseldi, yol görünmez oldu. Develer ürktü, insanlar telaşlandı. Derviş, elindeki asaya sımsıkı sarıldı, gözlerini kapatıp rüzgârın dinmesini bekledi. İçinden sadece şu duayı söyledi: "Ya Rab, dışındaki fırtına dinsin, ama asıl, içimdeki fırtınayı dindir." Bir süre sonra rüzgâr hafifledi, kumlar yere çöktü. Kervan yoluna devam etti. Kervan reisi, "Senin sükunetin bize de güç verdi, derviş" dedi. Derviş cevap verdi: "Fırtına, sadece kumları savurmaz; insanın içindekini de ortaya çıkarır. Önemli olan, savrulurken nereye tutunduğundur."

Yolculuk ilerledikçe, dervişin kalbindeki sorular daha da derinleşiyordu. Her menzil, ona yeni bir yüz gösteriyor, her insan, yeni bir ders veriyordu. Çölün ortasında, kervanlarla, pazar yerlerinde, mescitlerde, insanların sevinç ve kederlerinde aynı hakikati görmeye başladı: Yol bitmez; insan, yürüdükçe çoğalır. Ve belki de en büyük yolculuk, insanın kendi kalbine doğru olanıdır.

HER
YOLCULUK
DIŞARIYA
DEĞİL,
İÇERİYE
DOĞRUDUR.

“Asıl
menzil,
varılan yer değil,
insanın
kendi kalbidir.”

EDEBİYAT
KÜLTÜR
SANAT
DÜŞÜNCE
İNSAN
MEDENİYET

Sözün
kanatlarında
daha geniş
ufuklara...

HİKÂYE

Derviş-1 / Son

İbrahim Halil ER

“Aradığın su, susuzluğundu;
vardığın yer, yolda olduğun yerdir.”

Derviş, günler süren yolculuğun ardından ufukta hurma ağaçlarını gördüğünde, bunun bir rüya olduğunu sandı. Kumların arasında bir vaha, serin bir su, taş bir kuyu ve yanında asırlık bir hurma ağacı... Yorgun bedeni çöktü, alnını toprağa koydu; uzun süre öylece kaldı. Rüzgâr, yaprakların arasından geçerken sanki bütün yolların yorgunluğunu alıp götürüyordu.

Kuyunun başında ellerini yıkadı, suyu avuçlarına alıp içti. O su, sadece bedenine değil, ruhuna da hayat verdi. Sonra başını kaldırıp doğuya baktı. Güneş, tahtına yavaşça yükseliyor; çöl, altın bir deniz gibi ışıldıyordu. Derviş, yolculuğunun bittiğini değil, aslında yeni başladığını o an anladı.

Vahanın yakınında bir kervan uğramış olmalıydı. Kumda deve ayak izleri, sönmüş bir ateşin külleri ve taşla yaslanmış, eskimiş bir yolcu gömleği vardı. Gömleğin cebinde, küçük bir kâğıt parçası buldu. Üzerinde şu söz yazılıydı:

“Her yolcu, kendinden bir şey bırakır;
çünkü yollar, insanları değil,
hikâyeleri taşır.”

Derviş gülümsedi. Bu söz, onun da hikâyesiydi. Yolda karşılaştığı her insan, her taş, her rüzgâr, ona kendi içindeki bir sırı fısıldamıştı. Artık biliyordu ki gittiği yerler, aslında kendi kalbine giden yolun menzilleriydi. Aradığı hakikat, uzak diyarlarda değil, kendi içinde saklıydı.

Hurmanın gölgesine oturdu. Önüne serdiği toprak parçasına, yol boyunca taşıdığı iki şeyi bıraktı: küçük defterini ve su kabını. Defterin son sayfasına şu cümleyi yazdı:

“İnsan, yürüdükçe değil,
bıraktıkça özgürleşir.”

Sonra defteri kapattı. Su kabını da kuyu başında bıraktı; başka yolcuların istifadesi için. Çünkü artık sahip olmak değil, paylaşmak istiyordu.

Güneş yükseldikçe vahanın etrafı canlandı. Uzakta kervan halkasının sesleri duyuldu. Derviş, onları seyrederken, kendi yolculuğunun da bir kervanın parçası olduğunu hissetti. Herkes aynı hakikate, farklı yollardan yürüyordu. Kimi ticaret için, kimi ilim, kimi aşk, kimi de sadece bir nefes huzur için...

Derviş ayağa kalktı. Yola yeniden düşecekti, ama artık acele etmiyordu. Çünkü menzilin varılacak bir yer olmadığını, her adımda yeniden kurulan bir hâl olduğunu anlamıştı. Gittiği her yerde, biraz daha insan olacak, biraz daha susacak, biraz daha dinleyecekti.

Vahadan ayrılırken, arkaya dönüp son kez baktı. Hurmanın gölgesi, kuyu ve kumdaki izler, sanki ona şunu söylüyordu: “Yol bitmez; insan, yürüdükçe çoğalır.”

Derviş, ufka doğru yürüdü. Güneş artık gökyüzünde tam bir daireydi. Çöl, geniş ve sessizdi. Ama onun içinde, artık bir susuzluk değil, derin bir sükûnet vardı. Biliyordu ki her bitiş, yeni bir başlangıçtır. Ve insan, ancak kendini bulduğunda, bütün yollar ona açılır.

“Yol bitmez; insan, yürüdükçe çoğalır.”

ROMAN

Simurg Foto-Roman

Editör

Kelimeler bazen yetmez...

İşte o zaman, hikâyeler başka bir dille anlatılır.

Simurg, bu sayıda edebiyatın görsel yüzüne de kapı aralıyor. "Foto-Roman" bölümümüzde, kelimelerin ve imgelerin buluştuğu, düşünelerin, hissettiren bir hikâyeyi sayfalarımıza taşıyoruz. Bu, sadece bir çizgi hikâye değil; aynı zamanda insanın iç yolculuğuna, hayallere, arayışlara ve yeniden doğuşa dair bir anlatı...

Her karede bir soruya, her diyalogda bir ihtimale rastlayacaksınız. Simurg, bu hikâyede bir efsane olduğu kadar, hepimizin içinde yaşayan o umudun da adıdır.

*"Hikâyeler
bazen
resimlerle
daha derin
anlatılır."*

*Aynı
gökyüzünün
altında,
hepimiz
bir hikâyenin
parçasıyız.*

Hikâyeler, insanı yeniden doğurur.

Uyan Türk

İbrahim Halil ER

Bir savaşıñ ortasında yürürdüm,
Demirdi iradem, ateşti kanım.
Sonra dedim ki:
“Yorulduğum artık...”
Çektim gölgeme,
Uzadı sessizlik...
“Şimdi vakti mi?” dediler bana,
“Kaleler düşüyor, uyan!” diye.
Ama yorgundu ruhum,
Ağırdı gözlerim,
Sessizlik sardı her yanı.

Bir zamanlar derlerdi:
“Tanrı’nın kılıcıdır Türk.”
Nice fırtınalar kopardı,
Nice karanlığı yırttı.
Ama bir çift göz çıktı karşıma,
En sert kılıçtan keskin...
Dünyayı titreten yüreği
Bir dilber susturdu derin.

Uyuyor Türk...
Kaleler düşse de...
Uyuyor Türk...
Ninniler söylese de...
Bir gün uyanır,
Dağlar yankılanır,
Tarih yeniden nefes alır.
Uyuyor Türk...
Ama sonsuza dek değil!

Limanlar sustu,
Burçlar çöktü,
Ufku kapladı kara duman.
Gaflet büyüdü,
İhanet yürüdü,
Sessiz kaldı nice insan.

Ben uyurken
Geçti mevsimler...
Rüzgâr taşıdı eski sesleri.
Fakat kor hâlâ
Küllerin altında,
Bekler ilk nefesi.

Düşman bilir,
En büyük korkusu
Uyuyanın uyanmasıdır.
Bu yüzden ninni söyler gece boyu,
Zincir örür rüyalara.

Ama vakit gelince
Hiçbir perde tutamaz şafağı.
Mağaradan çıkan sessiz dev,
Ve yürür yeniden...

Uyandığında
Zaman döner mi?
Yoksa insan mı değişir?
Küllerden doğan
Bir irade gibi
Umut yeniden yükselir.

Uyuyor Türk...
Ama sonsuza dek değil...
Uyuyor Türk...
Şafak bekler onu...
Uyandığında
Savaş değil,
Adalet arayan yürekler yürür.
Ve tarih
Yeni bir sayfa açar.